

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

INFLUENZOS SKIEPAI (2)

Tik kas penktas dabar pasiskiepia, kuriam reikia skiepytis: nė vienas lietuvis nelikime apsilaidelių eilėse: skiepykimės visi, kuriems būtina reikia skiepytis!

Mediciniškas raginimas

Kas yra tas nuo gripo skiepijimas? Skiepijimas („vaccine“) yra medžiaga, kuri sužadina kūną pagaminti antikūnus („antibodies“), kurie suteikia kūnui atsparumą prieš tą ligą, kurios sukėlėjas žmogus buvo skiepytas. Tokios medžiagos įsivirkština į raumenis vadinami skiepijimas („vaccination“). Dabar jau yra daug įvairių rūšių skiepijimų (vakcinų — „vaccine“), vieni jų esti įvairiau negu kiti pagaminami.

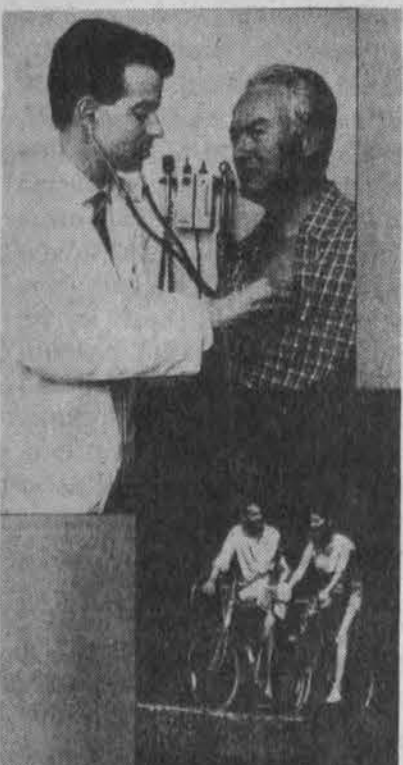
Influenzos skiepijimai yra šitaip pagaminami. Influenzos virusai yra įsivirkštinti į vištos kiaušinių. Tokie virusai labai greitai jame veisiasi. Tada iš tokio kiaušinio paimti virusai yra chemiškai patvarkomi, kad jie daugiau nepajėgia sukelti gripo ligos, nors jie lieka gyvi, tik su prislopintu gyvastingumu. Tokius virusus suleidžia žmogui, jie verčia kūną pagaminti atsparumą prieš tą gripą, antikūnų pavidale ir ligos nesukelia.

Tokie antikūnai kūne laikosi vienerius metus ir per tą laiką apsaugo žmogų nuo susirgimo gripu ar kuria kita liga, nuo kurios žmogus buvo skiepytas. Prieš kitas ligas skiepijimai laikosi įvairiam laikui, net ir per visą amžių, pvz. skiepijimai nuo raupų.

Kokie yra skiepijimosi pavojai?

Po gripo skiepijimo („flu shot“) dažniausias neigiamas yra injekcijos vietoje jaučiamas lengvas skausmas. Kartais lengvai sukarščiuojama ar imama bendrai kiek sunegaluoti kuriam laikui.

Daugelis žmonių gal dar atsimena, kai 22 milijonai čia žmonių buvo skiepijami prieš kiaušinėlio slogą („swine flu“). Spauda aprašinėjo tris mirties atsitikimus, ivykusius para po pasiskiepijimo. Tuo laiku šimtai tūkstančių žmonių skiepijosi kiekviename didmiestyje. Yra normalūs atsitikimai, kad kai

Lankydamas gydytoją ir jo patartus sportuodamas, dviračiu važinėdamas ar greitu žingsniu eidamas bei ristele bėgdamas iki 10 mylių per savaitę, stiprins savo atsparumą ne tik gripui, bet ir sklerozei, kuri gali ir juodų taškų pavidale prieš akis rodytis.

kurie žmonės staiga miršta net jokių skiepijimų negavę. Atlikti tyrimai su tais mirusiais po skiepijimo nustatė, kad jie mirė nuo kitokių ligų.

Iki šiol nė vienas nuo gripo skiepijimo nemirė, jei jis nebuvo alergiškas kiaušiniui (kiaušiniui jautrūs žmonės žino apie savo tokį jautrumą).

Kitas pavojus yra reta nervų liga („Guillain-Barre syndrome“), kuri kartais pasitaiko skiepijimo metu. Ši liga gali būti sunki, kartais laikinai gaunamas paralyžius, tik retais atsitikimais mirštama. Pavojus tokia liga susirgti yra vienam iš šimto tūkstančių skiepijimų. Tik du iš 20 milijonų skiepijimų nuo minėtos „swine flu“ mirė nuo minėtos skiepijimo sukeltos komplikacijos. Tai buvo daug mažiau mirčių, negu apskaičiuotos 15,000 virš 65 metų sulaukusių ir širdimis bei plaučiais sergančių nesiskiepijusių žmonių kasmetinės mirtys, kai jie neatlaiko gripo sukeltos plaučių uždegimo („pneumonia“).

Dabar nuo gripo skiepijimai yra saugūs žmogui

Nuo „swine flu“ skiepijimo prasidėjo rimtos pastangos išvengimui daugelio mirčių. Buvo nustatyta, kad seniau nebuvo reikalingi skiepijimai prieš minėtą „kiaulinę gripą“. Ta žinia nebuvo skelbiama.

Dabartiniai gripo skiepijimai yra išbandyti per daugelį metų. Apie jų naudą ir saugumą yra pilna pranešimų. Žmonės dabar gali skiepytis savo naudai ir išvengimui nereikalingos ligos visai nė negalvodami apie kokius ten įsivaizduotus gripo sukeltus neigiamus.

Kodėl aš turiu skiepytis, kai tik 20% žmonių pasiskiepija?

Niekas netvirtina, kad gripo liga žmogui yra pavojinga. Bet kai pastudijuojame mirčių statistikas bet kuriame mieste laike gripo, randame, kad tada daugiau žmonių mirė negu kitu laiku. Mirštama nuo atsiradusių plaučių uždegimo. Tuo reikalu statistika nurodo 122 šio krašto miestuose, daugiau negu paprastai, kasmet nuo gripo miršta nuo 1,500 iki 4,000 žmonių.

Jau Dovydas savo psalmėse tvirtino, kad yra nesuskaitoma daugybė paikų žmonių. Tokių jų netrūksta ir dabar: ne visi skiepijimai reikalingi skiepijasi — tik kas penktas. Kadangi tik penktadalis (20%), skiepytis turinčiųjų skiepijasi, yra sunku žinoti, kiek tokie skiepijimai sumažina mirčių nuo gripo.

Visoje visuomenėje apsauga nuo gripo reikalauja pastangų — tiek iš šiaip žmonių, tiek ir jų sveikata besirūpinančiųjų. Deja, tokio rūpesčio šiame krašte dažnai stokojama. Kai toks dėjimas rūpestis buvo virtęs faktu, buvusi baisi polio liga buvo išnaikinta ir raupai liko labai reti svečiai. Taip atsitiko skiepijimų pagalba.

Ligos ir perankstyvos mirties išvengimui yra du būdai: apsišvietimas ir nusiteikimas (asmenybės) sužmoginimas. Influenza yra viena iš tokių ligų, kuri gali tapti žmogui nepavojinga tada, kai jis apsišviečia ir susitvarko nusiteikimais.

Ema Umbrazienė kalėdinių giesmių giedojimui vadovaujama Alvudo pažmonyje Lietuvos sodyboje nuotais pakelimu stiprina visų dalyvių sveikatą. Nuotr. M. Nagio

Visuomenėje didieji sveikatos pagerinimai nėra dažni. Jie atsiranda tik dėka sudėtingų pastangų. Sakysim, skiepijimai ir žmonių gyvenimo standartas yra susieti tarpiais ryšiais. Influenza tol marins žmones, kol jie sausakimšai gyvena, kol jie bus priversti dirbti sirgdami ir kol blogai maitinsis.

Čia ir prieinama, kur yra pakastas šuo: iš kur daugelis negeročių veržiasi. Ne retai pasaulyje bloga mityba yra mūsų nežmoniškumo ir tamsumo išdava. Paiką ir bažnyčioje muša — taip teisingai kalba žmonės. Duokim, kad ir tokią Marquette Parke, Chicagoje nusimaitinusi moteriškė, apie kurią žmonės kalba, kad ji savas jėgas išsekino prisilaikydama Adomavičiaus dietos.

Juokai čia ne vietoje: išminties trūkumas, esant maisto pertekliui, žmogų bado marina. Dar pagyvenkime ir atsiras tvirtinančių, kad Armenijoje žemė drebo dėl minėtos dietos... Kas nori ką mušti — pagal atranda.

Kai čia pieno ežerai, maisto kalnai randas, nė vienas neturėtų badauti. Milijonus galima išmaitinti, kiek čia supūdoma maisto rudenį soduose, daržuose; kiek čia geriausio maisto valgyklos, kepyklos kasdien išmeta. Tik suorganizuokime tokio maisto sutvarkymą, ir badas pasislėps už Uralo kalnų.

Atgimimo į gerį — tos kalėdiškos dvasios mūmuse trūksta: mes nė kiek negeresni už pagonis — nesuorganizuojame alksantiems tikros pagalbos nes per daug tuščiakalbingumu savo „darbą“ pradėdami ir baigiami. Mes dažnai tik šūkaujame, kai kurie mūsiškiai (prelatas Prunskis, advokatas Žumbakis, gydytojas Bobelis) tikrai veikia: ko niekas taip vykusiai nepadarė — tie trys vyrai už mus visus pasimetusių pasigėrėtinai mums ir pavergtam kraštui atlieka.

Išvada. Nuo tuščių kalbų (ypač iš tūlių dvasiškių pasivadusiujų bei nežmoniškų politikų) mes visi eikime prie sau, artimui ir pavergtam kraštui naudingų darbų. Tik pasiekę didesnio pilno susveikimo: tik kūnu, protu ir nusiteikimais daugiau apsitvarkę, mes pajėgsime būti naudingesniais žmonėmis ne tik sau, bet ir prispaustai tėvynei.

Tokio savęs pagerinimo, iskaitant ir nuo gripo skiepijimo apsaugojimą skiepijimai, tinkama gyvenimą bei maistą kiekvienas mūsiškis turi neatidėlioti. Esamų švenčių paskatinti, visi visomis jėgomis ryžkimės atgimti į žmonišką elgesį valgant, geriant, tarpusavyje santykiaujant ir nuo įvairių ligų saugantis. Tai ir bus prasmingiausias vienas kitam linkėjimas šiose šventėse.

Pasiskaityti. Flu Vaccination. Cook County Hospital Information.

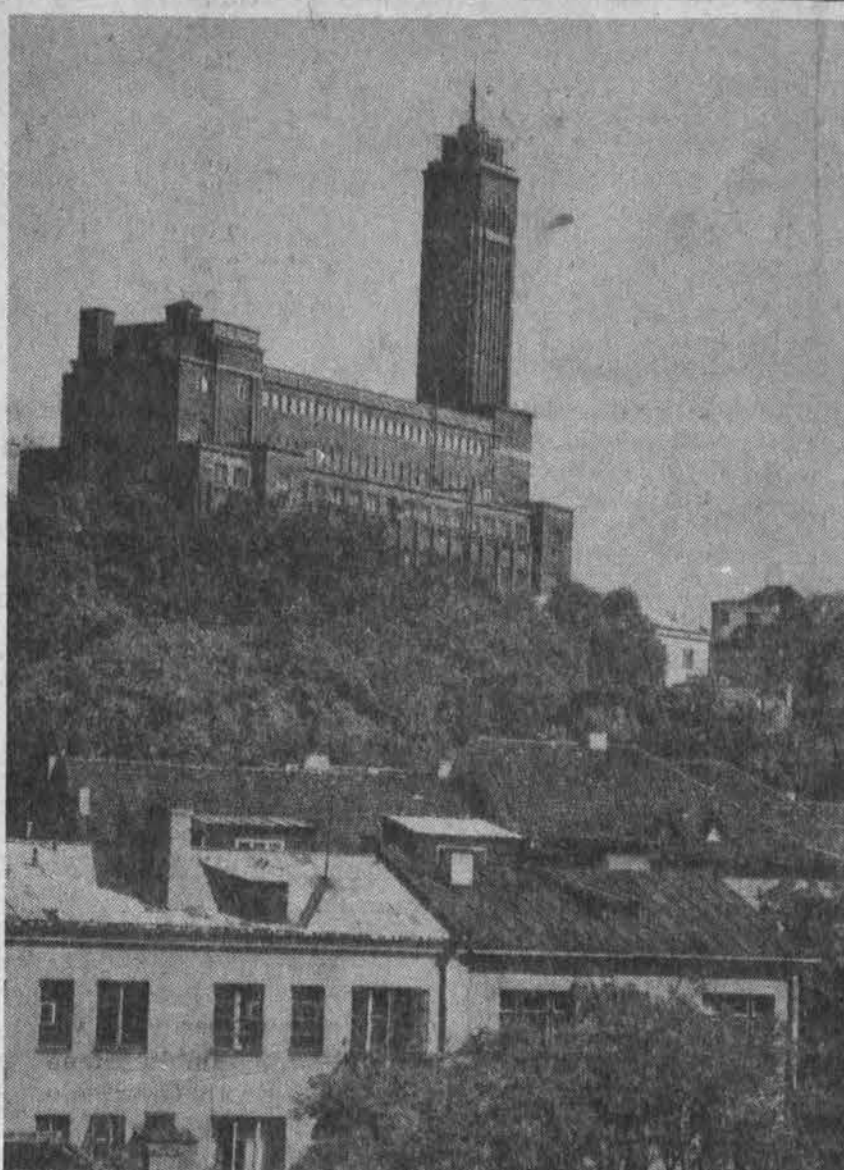
KAI PENSININKO AKYSE PRADEDA MUSĖS SKRAIDYTI — KAS DARYTI?

Klausimas. Gerb. dr. Adoma-

vičiau, prieš mano akis pradėjo skraidyti juodi taškai. Akių daktaras pasakė, kad nieko negali pagelbėti, tik tiek, kad turi imti vitamą E 400 mg du kartus per dieną.

Turiu aukštą kraujo spaudimą. Spaudoj skaičiai, kad kas turi aukštą kraujo spaudimą, vitamą E imti negali. Norėčiau žinoti Jūsų nuomonės daktare. Iš anksto dėkoju.

Atsakymas. Tamstos akys sensta ir visokios ožkos, kad ir muselių, taškelių pavidale, ima jose skraidyti. Vitamąs E pakelia kraujospūdį. Todėl patariama pradėti jį naudoti mažomis dozėmis, sakysime, 100 vienetų (ne miligramų, kaip rašai Tamsta). Tą dozę galima padidinti iki 160 IU (International units, tarptautinių vienetų) vyrams ir iki 400 IU

Prisikėlimo bažnyčia prieš karą.

ATSTATOMA KRISTAUS PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA

1934-1940 m. Kaune buvo pastatyta didinga Kristaus Prisikėlimo bažnyčia. Tačiau pokario metais jos pastata, dar visiškai nebaigta, nusavino okupacinė valdžia ir paverė radijo aparatūros fabriku. Jos bokšto kryžių pakeitė radijo antena ir įrašas „Slava KPSS“ (Slovė Sovietų komunistų partijai).

„Lietuvos bažnyčių“ knygų autorius gavo iš Kauno įdomų laišką, kurio ištraukas čia pateiksime. Jo autorius rašo, kad ši bažnyčia jau grąžinama tikinčiųjų bendruomenei. „Aš skaičiau šios bažnyčios aprašymą jūsų knygų III tome. Ten suteiktos žinios yra labai naudingos atstatant bažnyčią. Galiu Jus nudžiuginti, kad įrašo ant bokšto, t.y. „Slovė TSKP“ jau nebėra. O gal ir labai greitai mūsų šventovė sušvęstės taip, kaip turėjo mums ir Jums švęstėti visu gražumu“.

„Jau sukurtas, t.y. atkurtas 1926 metų statybos vykdomasis komitetas ir Statybos taryba, kurios garbės pirmininku yra vyskupas J. Preikšas, o pirminkininku Kauno kurijos kancleris mons. A. Bitvinskas. Vykdomojo komiteto pirmininkas — Prisikėlimo bažnyčios vikaras kun. G. Kabašinskas. Į tarybą įeina daugelis Kauno visuomenės veikėjų bei atstovų, jų skaičiuje kan. N. Česna, prof. A. Smailys, doc. Ruplys, architektai — A. Karalius, V. Juozaitis, skulpt. S. Žirgulis, R. Čarna, R. Ciplijauskas, advokatai ir kiti tikintieji. Žodžių, visi žmonės,

moterims. Tamsta — moteris. Gerai, kad tarsi savo gydytoju. Pildyk jo nurodymus. Imk to vitamino tiek, kiek jis nurodė ir į visas šalis nesidairyk. Tas vitaminas akims padarys daugiau naudos, negu kraujospūdžiui žalos. Kraujospūdį tvarkyk darbu, mankšta, svorio sumažinimu, nepersivalgymu ir nenaudok druskos. Taip pat nesinerink dėl menkniekių ir naudok gydytojo patartus vaistus. Prisimink šitą romėnų tvirtinimą: kai gydytojai tave apvilia, kreipkis į šiuos tris gydytojus: nepersivalgymą, gaivinantį poilsį ir linksmumą („Dr. Diet, Dr. Quiet, Dr. Merryman“). Aišku, kad turi kovoti su senatvės apraiška — skleroze, prisilaikymas visų nurodymų ALVUDO dietoje, iskaitant naudojimą cinko (zinc), aspirino ir niacino.

Prisikėlimo bažnyčia prieš karą.

ATSTATOMA KRISTAUS PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA

pasišventę darbai ir pasiruošę atstatyti tautos šventovę“. Visiems techniškams darbams vadovauja jaunas architektas Henrikas Žukauskas. Jis ruošia atstatymo planą, pagal ankstesnį arch. K. Reisono projektą visose detalėse. Archyve surastas senasis projektas, dokumentacija, aktai, susirašinėjimo medžiaga. Visur labai aktyviai padeda visuomenė, spauda ir žmonės šventai tiki, kad Kristaus Prisikėlimo bažnyčia bus tikrai atstatyta. Būsią atstatoma ne tik tie dalykai, kurie buvo okupantų sunaikinti, bet ir įvesti kai kurie naudingi pagerinimai. Atstatymo darbai būsią pradėti 1989 m. vasarą. Vidaus demontažas ir interjero įrengimas būsią pradėtas kiek vėliau. Lenkų firma „Budimex“ sutiko atstatyti ir nutinkuoti fasadą“.

Laiško autorius dar pažymi, kad būsią tam tikrų sunkumų iškeldinti iš bažnyčios pastato radijo fabriku bei jo įrengimus ir surasti jam kitą atitinkamą vietą. Lietuviškoji išeivija beijos organizacijos yra kviečiamos paremti atstatymo darbus. Laiškas baigiamas žodžiais: „Atstatysime tautos šventovę ir sutvarkysime jos aplinką. Išniekinti šventovių pastatai turi grįžti tiems, kurie juos pastatė — tikintiesiems“.

Džentelmeną būtų galima apibūdinti: tai žmogus, kuris niekada neįskaudina.

J. W. Newman

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudojami straipsniai nesaugo. Jūs gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Ne viską priimti, tačiau viską suprasti; ne su viskuo sutikti, bet viską atleisti; ne viską laikyti savu, bet visur ieškoti dalelės paslėptos tiesos.

Iz. Leseur

Kas nedūko želdamas, tas uždūks žildamas.

Lietuvių patarlė

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
 AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
 166 East Superior, Suite 402
 Valandos pagal susitarimą
 Tel. — 337-1285

DR. LINAS A. SIDRYS
 AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
 2636 W. 71st Street
 Susitarimui: treč., ketv., šešt.
 436-5566

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
 IR ODOS CHIRURGIJA
 (Augliai nuimami kabinete)
 Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
 2434 W. 71 Street, Chicago
 Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
 Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
 GYDYTOJA IR CHIRURGE
 SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
 EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
 6449 So. Pulaski Road
 Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
 3900 W. 95 St.
 Tel. 422-0101
 Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
 VAIKŲ LIGOS
 6441 S. Pulaski Rd.
 Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
 Specialybė vidaus ir kraujo ligos
 Nechirurginis išsiplečiusių venų
 ir hemoroidų gydymas
 5540 S. Pulaski Road, Tel. 595-2802
 Valandos pagal susitarimą
 Penkt., antr., ketv. ir penkt.
 Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
 Dantų Gydytoja
 2659 W. 59th St., Chicago, IL
 Tel. 476-2112
 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
 Tel. 598-8101
 Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
 CHIROPRAKTIKA
 — Amber Chiropractic —
 5522 S. Wolf Rd.
 Western Springs, IL
 246-4000
 Valandos pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 1443 So. 50th Ave., Cicero
 Kasdien 1 iki 8 val vak.
 Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
 INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
 GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
 Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
 Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
 KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
 SPECIALISTĖ
 MEDICAL BUILDING
 3200 W. 81st Street
 Kabineto tel. RE 7-1168;
 Rezid. 365-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
 SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
 2454 W. 71st Street
 434-2123
 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. FRANCIS MAZEIKA
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 4255 W. 63rd St.
 Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
 KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
 7722 S. Kedzie Ave.,
 Chicago, Ill. 60652
 Pirm., antr., ketv. ir penkt.
 pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
 Marquette Medical Building
 6132 S. Kedzie
 Chicago, IL 60629
 Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
 Širdies ir Kraujagyslių Ligos
 Valandos pagal susitarimą

Namų 594-5527
DR. ALGIS PAULIUS
 ORTOPEDINĖS LIGOS
 CHIRURGIJA
 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
 Tel. 925-2670
 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
 DANTŲ GYDYTOJA
 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, Ill.
 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
 Tel. 598-4055
 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
 (Kalba lietuviškai)
 OPTOMETRISTAS
 Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
 „Contact lenses“
 2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
 Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
 Specialybė — Chirurgija
 2454 West 71st Street
 Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
 Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
 Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
 2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
 Tel.: 436-0100
 11800 Southwest Highway
 Palos Heights, Ill. 60463
 (312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
 INKSTŲ, PUSLĖS IR
 PROSTATO CHIRURGIJA
 2656 W. 63rd Street
 Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
 Šešt. pagal susitarimą
 Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
 Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
 Kalbama lietuviškai
 6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
 Valandos pagal susitarimą
 Tel. 585-7755

MINĖTINOS SUKAKTYS

Sukaktis, bent jau reikšmingesnis, minėti reikia, nes tarp praeities ir dabarties nėra griežtos ribos. Dabartinė karta neturėtų nutraukti ryšių su ankstesnėmis kartomis, nes mes naudojames jų sukurtą kultūrą, civilizaciją, patyrimą. Pagaliau turime ir labai svarbų iš senovės laikų palikimą — kalbą, žemę, tėvynę ir tėviškę, praeities įvykius.

Viena reikšmingiausių 1989 m. sukakčių yra „Varpo“ šimtmetis ir su juo neatskiriamai susijęs dr. Vinco Kudirkos (1899.XI.16) 90 metų sukaktis. Kas buvo „Varpas“, visi gerai žinome. Jau ruošiami jo minėjimai okup. Lietuvoje ir išsvijoje. PLB valdyba 1989 metus paskelbė Kudirkos metais. Rašyt. A. Kairys parašė puiką istorinį romaną iš V. Kudirkos gyvenimo bei darbų — „Nemarijoji giesmė“, kurį pr. metu gale išleido Lietuvių istorijos draugija Chicagoje 240 psl. Ta pati draugija ruošiasi perspausdinti 5 dideliais tomiais 1889-1905 m. „Varpą“.

Septynių dešimtmečių laikotarpis mus skiria nuo labai svarbių valstybinių įvykių. Juk 1919 metai — nepriklausomos Lietuvos kūrimosi ir laisvės kovų metai. 1919.II.8 kovoje su bolševikais žuvo Povilas Lukšys — pirmasis karys, žuvsęs dėl Lietuvos laisvės. 1919.VI.27 įkurta Lietuvos šaulių sąjunga. 1919 m. rudenį Lietuvos kariuomenė išvyko bolševikus iš Lietuvos, o 1919.XII.15 išstūmė bermontininkus. 1939.X.28 Lietuvos kariuomenė įvygiavo į savo senąją sostinę Vilnių („Vilnius mūsų, o mes rusų“). Bet čia pat slypi kiek ankstesnė Lietuvai labai nelaiminga sutartis — 1939.VIII.23, taigi prieš 50 metų, buvo pasirašytas Ribbentropo-Molotovo (Hitlerio-Stalino paktas), netrukus palaidojęs Lietuvos nepriklausomybę. O dar kiek anksčiau (1939.III.23) iš Lietuvos atplėtas Klaipėdos uostas bei kraštas.

Ir Amerikos lietuviai turi eile reikšmingų sukakčių. 1889 m., taigi prieš šimtą metų, į šią šalį atvyko kun. Aleksandras Burbas, didelis lietuviybės apaštalas, lietuviškų parapijų kūrėjas. Mirė 1898 m. 1909.VII.12, taigi prieš 80 metų, pradėtas leisti „Draugo“ savaitraštis, 1916 m. viltės dienraščių, tebeleidžiamas ir šiuo metu. 1919.I.29 jo leidimą perėmė marjonai. Ši spaudos sukaktis — gera proga daugiau susidomėti mūsų spaudos rūpesčiais ja remti. 1889 m. Baltimorėje dr. J. Šliupo iniciatyva įkurta Lietuvių mokslo draugystė lietuviškom knygom leisti. Tai lyg mūsų išsvijos knygų leidyklų pradininkė.

Prisimintini ir mūsų žymieji žmonės — rašytojai, kultūrininkai, valstybininkai, dvasininkai ir kitų profesijų asmenys, gyvi ir mirusieji sukaktuvinkai. Iš jų pirmiausia išskirtina Kristijono Donelaičio (1714.I.1 - 1780.II.18) 275 metų gimimo sukaktis. Šis rašytojas pirmasis padėjo pagrindus lietuvių grožinei literatūrai. Savo „Metu“ poema plačiai įėjo ne tik į lietuvių, bet ir į pasaulinę literatūrą. Prieš 200 metų (1789.VII.11) gimė vertėjas Juozas Rupeika (mirė 1854), 1789.VII.11 gimė poetas Silvestras Valiūnas (mirė 1831 m.).

Minėtini keli šimtamečiai. 1889.IV.2 gimė rašyt. Ignas Šeinius (mirė 1959), 1889.V.2 — rašytojas pedagogas Antanas Busilas (mirė 1951), 1889.X.3

gimė kraštotyrininkas Matas Untulis (užmuštas 1952), 1889.X.3 — rašytojas pedagogas Matas Grigonis (mirė 1971).

Prieš 90 metų gimė: poetas Vytautas Karosas (1899.II.25 - 1967), prozininkas Juozas Paukštelis (1899.III.2 - 1981), rašytojas kun. Nikodemus Švogžlys-Milžinas (1899.IV.10 - 1985), poetas Juozas Žlabys — Žengė (1899.V.2), rašytoja Danutė Mickutė-Mitkienė (1899.IX.19), kalbininkas, vertėjas Viktoras Kamantauskas (1899.X.28 - 1951), žurnalistas Vincas Kemežys (1899.XI.7), prozininkas Augustinas Gričius-Pivoša (1899.XII.24 - 1972).

85 metų amžiaus sukaktuvinkai: feljetonistas Henrikas Blazas (1903.I.11 - 1965), rašyt. Valerija Čepulytė (1904.III.8), Vladas Suchockis-Audronaša (1904.VI.28 - 1971), poetas Jonas Kossu-Aleksandravičius — Aistis (1904.VII.7 - 1973), Monika Krasnickaitė-Liulevičienė (1904.VII.26), bibliografas Izidorius Kisinas (1904.VII.30 - 1958), poetas Leonas Skabeika (1904.VIII.20 - 1936), teatralas Juozas Kanopka (1904.X.7), Salomėja Neris (1904.XI.17 - 1945), istorikas Jonas Dainauskas (1904.I.21).

Aštuonių dešimtmečių gimimo sukaktys: rašyt. Stasys Tamulaitis (1909.I.23 - 1982), literatė Vanda Tamašauskaitė-Frankienė-Vaitkevičienė (1909.II.2), istorikas Juozas Jurginis (1909.II.5), rašyt. publicistas Bronys Raila (1909.III.23), rašyt. Petras Cvirka (1909.III.25 - 1947), poetas Klemensas Dulke (1909.IV.1 - 1944), rašyt. Juozas Baltušis (1909.IV.27), poetas Mykolas Linkevičius (1909.V.11 - 1941), vertėjas Aleksandras Žirgulis (1909.V.28 - 1986), rašyt. Albinas Briedis (1909.VII.12 — nukankintas Sibire), tautosakininkas prof. dr. Jonas Balys (1909.VII.15), literatas dr. Vincas Maciūnas (1909.VII.18), rašyt. Jeronimas Cicėnas (1909.VII.24 - 1988), feljetonistė Liūnė Janušytė (1909.VIII.3 - 1965), poetas dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis (1909.IX.23), literatas Kostas Korsakas (1909.X.18 - 1986), poetė Ona Miciūtė (1909.XII.14 - 1973), vertėjas Vytautas Petrauskas (1909.XII.23 - 1982), literatė Izabelė Motekaitienė (1909.XIII.6 - 1987).

75 m. amžiaus sukaktuvinkai: rašyt. Balys Raugas (1914.I.19), poetas Juozas Kruminas (1914.II.8 - 1951), poetas kun. Leonardas Andriekus (1914.VII.15), rašyt., Anatolijus Kairys (1914.VIII.23), rašyt. Marius Katiliškis (1914.IX.26 - 1980), žurnalistas prel. Pranas Gaida (1914.I.26), kalbininkas Jonas Kabelka (1914.XI.8), rašyt. Leonardas Žitkevičius (1914.XI.19), rašyt. Balys Gražulis (1914.XI.23).

70 m. amžiaus sukaktį mini: rašyt. Stasys Džiugas (1919.XII.6), poetas Alfonsas Nyka-Niliūnas (1919.XII.6), rašyt. Jurgis Tornau (1919.VI.28), rašyt. Vincas Kazokas (1919.I.15 - 1984). 65 m. amžiaus sukaktuvinkai: rašyt. Edvardas Cinzas-Čiužas (1924.IV.14), rašyt. Alb. Baranauskas (1924.VI.3), rašyt. Algirdas Landsbergis (1924.VI.23), literatas dr. Bronius Vaškalis (1924.XI.14). Prisimintinas ir jau seniai išsvijoje miręs rašyt. Medardas Bavarskas (1924.VI.8).

Be abejo, yra ir daugiau svarbių sukakčių bei sukaktuvinkų, kurie čia paminėti. Paskelbtas sąrašelis nepilnas, už ką autorius atsiprašo.

b. kv.

LIUDO SAGIO SUKAKTUVINĖ ŠVENTĖ

Viena lietuvių tautinių šokių grupės istorijos iškarpa

Rita Kliorienė, Grandinėles muzikos vadovė, viena iš pagrindinių šventės rengimo komiteto narių ir Liudas Sagys.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

1988 spalio 31 dieną Liudui Sagiui, lietuvių tautinių šokių ansamblio Grandinėles vadovui, sukako 70 metų. Ši sukaktis tyliai, be reklamos organizuojant, lapkričio 20 d. Lietuvių namuose virto įspūdinga švente, prasmingu jo darbų prisiminimu ir įvertinimu. „Gražu, kad pradėdam išmokyti, kurie daugelį metų mūsų tarpą nešė kultūrinę šviesą ir džiaugsmą, juos pagerbti dabar, kada jie tebevaikšto mūsų tarpe. Gražu, kad tokios iniciatyvos imasi pagerbiamojo mokiniai“, savo pagrindinio žodžio pradžioje kalbėjo rašytojas, poetas Balys Gaidžiūnas.

Salė išpuošta su didžiulėmis trimis charakteringomis Liudo gyvenimo nuotraukomis virš scenos, vykusia solenizanto karikatūra ant vienos salės sienos; pilna salė svečių. Grandinėles išsiriškiavę šokėjai ir šokėjos, orkestrui grojant, su entuziastingais plojimais sutiko Liudą ir Aleksandrą ateinančius į šį jų nelauktą, netikėtą pobūvį. Rita Kliorienė, viena iš šio pagerbimo organizatorių (kitos — Eglė Lančiauskienė, Ingrida Bublienė, Nijolė Rukšėnienė, Valdonė Žiedonienė, Vida Tallat-Kelpšienė) pakvietė Algį Rukšėną vadovauti šiam pobūviui.

Prieš vakariene kun. G. Ki-jauskas, SJ, invokacijoje prašė Aukščiausiojo lydėti per visas ateinančias dienas Liudą ir Aleksandrą Sagius, kurie kelė lietuvių tautinio šokio grožį ir lietuvių vardą nešė į platų pasaulį, skelbiant džiaugsmą ir meilę ir primenant pavergtos

VACYS ROCIŪNAS

tautos sielvartą. Šampano taurių skambesys ir Ilgiausių metų garsai susiliejo į nuoširdžių linkėjimų akordus. Vytautas Kliorys taikliu humoru charakterizavo sukaktuvinko ir jo gyvenimo palydovės Aleksandros bendrųjų darbų susiklausymo ir įvykdymo momentus.

Perskaitytos JAV prez. Ronaldo Reagano ir Ohio gubernatoriaus Richard Celeste sveikinimo telegramos. August Pust Clevelando mero George Voinovich vardu žodžiu sveikino jį ir įteikė miesto raktą, kaip padėkos ženklą už Clevelando garbinimą ir atstovavimą oficialiose iškilmėse kitų pasaulio kraštų koncertinių išvykų proga. Dr. Karl Benutti Tautybių sąjūdžio vardu linkėjo, kad šis trijų generacijų darbas, kurį Sagiui taip pasigėrėtinai vykdė, būtų nenutraukiamai tęsiamas toliau.

Šioje vietoje verta prisiminti Aleksandrą Sagiene, kad švenčiant jos tokią pat amžiaus sukaktį, Clevelandas ją pagerbė, suteikdamas jai garbės mero titulą. Šis garbės titulas tik labai retais atvejais yra duodamas žymiesiems asmenims. Vadinasi, ne tik Clevelando miesto administracija Sagių deka įvertino ir pagerbė tuo pačiu ir šios kolonijos lietuvius, bet jų pasiaukojimas ir puoselėjimas vieno iš mūsų tautinės kultūros apraiškų — tautinio šokio rado atgarsio ir Baltuosiuose rūmuose ir Ohio sostinės kapitolijoje.

LB Clevelando apylinkės pirm. Vytautas Brizgys, Grandinėles primadona, perimanti vadovauti šiam ansambliui Renė Motiejūnaitė-Booth, Čiurlonio ansamblio pirm. Vladas Plečkaitis sveikino sukaktuvinką ir įteikė dovanų. Perskaitytos gautos telegramos ir laiškų siuntėjų pavardės iš Lietuvos ir kitų pasaulio kraštų.

Toli paliktas mėgėjiškumas

Pagrindinis šio atmintino pobūvio svečio žodis priklausė rašytojui Baliui Gaidžiūnui, kuris, vaizdžiu sakiniu kalbėdamas apie sukaktuvinko nueitą gyvenimo kelią, nevargino klausytojų sausais biografiniais duomenimis ar koncertų triumfais, bet giliau kelias

brūksniais charakterizavo jo ir jo Aleksandros dovaną mūsų išsvijos ir bendrai lietuvių kultūriniam lobynui.

Liudas Sagys tikras Sūduvos sūnus, gimęs netoli Vilkaviškio. „To krašto žmonės turbūt ambicingiausi iš visų lietuvių tautos sudaromųjų dalių. Net ambicingesni už Aukštaitijos gerų žemių joniškėčius, kurie sakosi, kad ties jų galvom Lietuvos dangus nuo žemės aukščiausias, kalbėjo B. Gaidžiūnas. „Bet sūduviai pasiimtą darbą visada stengiasi ryžtingai ir gerai atlikti“.

„Liudas Sagys tautinių šokių duoklei yra atidavęs beveik pusę šimtmečio. Pradžioje kaip šokėjas, toliau vadovas ir lietuvių šokių choreografas. Jis tautinių šokių šokius kruopščiai studijavo, rinko medžiagą tėvynėje ir kur tik tie šokiai buvo šokami senosios emigracijos mūsų jaunimo. Už pastangas pasidaryti Lietuvoje, kur yra autentiškas lietuvių tautinių šokių lopšys ir už pastangas sužinoti, kas ten naujo daroma, buvo bandoma Liudą įskaudinti. Bet kur tik jie koncertavo, salės buvo dar pilnesnės ir šokėjams ovacijos ilgesnės.“

Šia proga gal verta prisiminti, kad lietuvių tautos kultūra, ar tai būtų iš svetur neprimetami rašto darbai, muzika, scenos menas, dainos, tautiniai šokiai, dailė ir kita, čia ir ten yra mūsų tautos narių darbai. Tik nepriklausomybės vėjai juos išskirs į grūdus ir pelus. Pelai bus bematant užmiršti, o grūdai leis naujus želmenis.

Liudas kietu darbu, ryžtu ir ištverme lietuvių tautinius šokius išvedė į sceną taip išieškoti, taip naujai ir patraukliai, kaip niekas iki tol nėra padaręs. Jis paliko mėgėjiškumą. Esu sekęs Liudo Sagio darbą nuo Vokietijos stovyklinio gyvenimo laikų. Jis kilo aukštyn, kol išpilitino, kaip garbę darantis vienetas geriausiose šio krašto scenose“.

Liudas Sagys prieš 43 metus sukūrė šeimą su Aleksandra Januševičiute, išaugusia žemaičių žemėje. Ji visą laiką buvo jo darbų talkininkė, administratorė, šokių aprangos tvarkytoja, sceninės išvaizdos skrupulinga akis. Ši lietuvių pora, vienas kitą papildydami,

Renė Motiejūnaitė-Booth naujoji Grandinėles vadovė ir mokytoja.

Grandinėles planus ryžtingai ir sėkmingai vykdė.

Abu Sagiui iš profesijos mokytojai. Sagių Grandinėles istorija prasidėjo Clevelande prieš 35 metus. „Taigi, anot Gaidžiūno, dabar prisimenant moterų amžių, suaugusi iš išprususi panelė, kuri yra šokusi netoli 500 pasirodymų trijuose pasaulio kontinentuose, išskyrus Afriką ir Aziją. Šokusi saviems ir svetimams. Per Grandinėle, tą kultūrinio auklėjimo ir lietuviškumo mokyklą, praėjo daugiau kaip 500 gražaus jaunimo.“

„bet atsakytum: eisu!“

Balys Gaidžiūnas, dėkojęs už ryžtą, ilgą sunkaus darbo kelią ir didelę auką savo tautai visų pagerbime dalyvavusiųjų vardu prisiminė ir jo linkėjimų žodžius, užrašytus kortelėn, įteiktos Liudo gimimo diena, dalyvaujant tiktai keliolikai artimiausių Grandinėles mecenatų bei talkininkų. Čiutoju toje kortelėje įrašyta tekstas. „Mielas Liudai, jei kokia stebuklinga ranka laikrodį atsuktų bent 40 metų atgal, ar ryžtumėsi vėl eiti tuo sunkiu, nepaprastai išdailintu ir nuolat išieškumu tautinio šokio keliu? Vėl pradėtum neramią miegoti naktimis, kad šokėjų suoliūs

aukštyn ir į tolį, sukinius dešinėn ir kairėn dar reikia gerinti, kad reikia visų šokėjų veiduose dar giliau išryškinti jaunystės džiaugsmą. Ir viską įvairiau suauti juostomis ir kvadratais, kaip jas mūsų kaimuose suaudė išradingos auđėjos į lino staltieses, rankšluosčius ir lovatieses. Juk tu norėtum, kad ne tik savas, bet ir svetimas žiūrovas momentais nustotų kvėpavęs ir savo kaimynui neiškentęs pasakytų: gražu, nepaprastai gražu, jauni besišypsą veidai, dailūs tautiniai rūbai, grakšti laikysena šokio judesy.“

Neabejojū, kad po tokių klausimų ir prisiminimų, ilgiau susimąstytum, bet atsakytum: eisu! Eisiu vėl aukoti tūkstančius valandų, vėl dirbti, vėl keliausiu su šia gražia grupe, su savo talkininke Aleksandra, kad susitiktumėm su tais, kurie mūsų laukia. Ir būsim laimingi, jei jų lūpose ar mintyse atsishauks: Mylėk, lietuvi, tą brangią šalį!“

(Bus daugiau)

Apie tautos apsišvietimo laipsnį galima spręsti iš to, kaip ji elgiasi gatvėje. Kur yra nepadorumo gatvėje, tenai yra jo ir namuose.

Ed. de Amiči

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

91

Su vis mažėjančiu vėju dar labiau priartėję, mes pastebėjome, kad prancūzai vilko dar ir kitą banginį, kuris dar labiau dvokė nei pirmasis. Tai turėjo būti vienas tų banginių, kurie, atrodė, išdžiūsta ir nugaišta nuo nepaprasto nevirškinimo, palikdami savo lavoną visiškai tuščią, be lašo aliejaus. Tačiau, kaip tai pamatysime, joks prityręs žvejas nenusuka nosies nuo tokio banginio, nepaisydamas pasibjaurėjimo, kokį sukelia pūvantieji banginiai.

Kai „Pequodas“ atsidūrė gana arti svetimio laivo, Stubbas prilekė atpažinęs rankeną savo bangininės lopetos tarp virvių, apipančiojusiu vieno banginio uodegą.

— Ak, tie šakalai! — pašiepiamai jis nusijuokė, stovėdamas laivo priekyje. — Tie prancūzai mažai tenusimano žvejybos reikale. Kartais — pridūrė — nuleidžia valtį į jūrą vilnis palaike sperminiu banginių čiurkšliais, taip! Ir kartais išplaukia iš uosto, prisikroves sandėlių lajinių žvakių, numatydami, kad viso jų gauto aliejaus neužteks apšviesti kapitono kajutę... taip, taip! Ir kad tai tiesa, pažiūrėkite į „pakasytą“ banginį, kurį velkas, ir į tą kitą, kurio kaulus nulaizys. Vargšai! Kuris jūsų pereinike su kepure ir mes suaukosime jiems truputį aliejaus. Tas, kurį išspaus iš ano nuuuođyto banginio, netinka apšviesti nė kalėjimui. O iš kito, tikiu, iš mūsų trijų stiebų galima daugiau jo išspausti, nei iš anos kaulų krūvos...

Bet dabar, kai aš galvoju apie tai, jame gali būti kai ko, kas vertesnis už aliejų... Taip! Tai pilkasis gintaras. Vargu ar mūsų senis pagalvojo apie tai. Verta pamėginti. Taip, vykstu ten.

Ir tai sakydamas jis nuėjo į kapitono kajutę. Tuo tarpu nutilo vėjelis ir išviešpatavo visiška ramybė, ir tuo būdu „Pequodas“ turėjo kęsti bjauriausia smarvę, ligi vėl nepradės pūsti vėjas.

Išėjęs iš kajutės, Stubbas susaukė savo valties irklinius ir, jį nuleidus į vandenį, pasuko į prancūzų laivą. Praplaukdamas pro priekio apacią pastebėjo, kad pagal įnoringą prancūzų skonį, aukštutinioji jo dalis buvo papuošta išskaptuota nukritusia šakele, nudažyta žaliai, o ant jos erškėčius vaizdavo variniai viny, šakelės galas baigėsi spurgu su simetriškai išdėstytomis šviesiai raudonos spalvos raukšlėmis. Ir perskaitė užrašytas dideles auksines raides „Bouton de Rose“ (Rožės spurgas). Tai buvo kvapiojo laivo romantinis vardas.

Nors Stubbas nesuprato žodžio „Bouton“ reikšmės, visuma, sudaryta iš žodžio Rose ir spurgo pavidalas jam pakankamai išaiškino.

— Medinis rožės spurgas! Puiku! — sušuko, užkimšdamas nosį, — bet kaip bjauriai dvokia!

Norint pasikalbėti su laivo igula jam reikėjo apsisukti aplink laivą ir pristoti iš dešinės pusės, kur susidūrė su dvokiančiu banginiu ir, nenuimdamas pirštų nuo nosies, suriko:

— Ei, jūs nuo „Rožės spurgo!“ Ar yra jūsų tarpe kas moka angliškai?

— Taip, — atsakė nuo priekio vyras iš Guernsey, kuris pasirodė esąs antrasis laivo karininkas.

Tad sakyk, brangus Spurge, ar tamstos nesate matę Baltojo Banginio?

— Kokio banginio?

— Baltojo Banginio... sperminio banginio... Siautulingojo Diko... Ar jūs esate jį matę?

— Niekad nesu girdėjęs apie tokį banginį. Baltąjį sperminį banginį? Baltąjį Banginį?... Ne.

— Gerai, tad ligi pasimatymo! Netrukus sugrįšiu. Paskubomis nusiyrė prie „Pequodo“ ir, matydamas Ahabą pasilenkusį už borto ir belaukiantį jo pranešimo, pridėjo rankas prie burnos garsiakalbio vietoje ir suriko:

— Ne, ser, ne! Tai girdėdamas, Ahabas pasitraukė, o Stubbas sugrįžo į prancūzų laivą.

Tada jis pastebėjo, kad Guernsey vyras buvo užsidejęs grandinę ir kad ruošėsi pasinaudoti pjaunamąja lopeta ir kad savo nosį laikė savotiškam maišelyje.

— Kas nutiko su tamstos nosimi? — paklausė Stubbas. — Ar ji nulaužta?

— Aš norėčiau, kad ji būtų nulaužta arba iš viso neturėti nosies! — atsakė Guernsey vyras, kuris atrodė nelabai tesidžiaugė pradėtu darbu. — Bet... kodėl tamsta laikai savąją?

— O tai niekis! Mat turiu vaškine nosį. Reikia ją prilaikyti, kad nenukristų. Kokia graži diena! Ar tamstai neatrodo? Alsuojamas oras sudaro išpūdį, gal žmogus būtų sode, ar ne tiesa? „Rožės Spurge“, gal numestumėte mums gėlių puokštę?

— Ką po velnių tamsta čia darai? — suriko Guernsey vyras, staiga įsirdęs.

— Truputį ramiau, neprarask šalto kraujo... Taip, šalto. Kodėl jūs tų banginių nesudėdate į ledus, ligi juos dorojate? Bet juokai į šalį. „Rožės Spurge“, negi tamsta nežinai, kad būtų kvailystė mėginti išspausti aliejų iš panašių banginių? Išdžiūvelis, kurį velkate, visame savo kūne neturi nė stiklelio.

(Bus daugiau)

Virginija ir Gražina Vingio parke Vilniuje.

AUŠROS VARTAI PAGARBOJE

Išpūdžiai iš Lietuvos (3)
GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Gedimino aikštė yra toje vietoje, kur anksčiau buvo žemutinė pilis. Aikštė statant buvo daug sunkumų, nes, ją lyginant, vis buvo susidurta su buvusios pilies pamatais. Dabar ten iš vienos pusės yra Vilniaus katedra, iš kitos — saugumo rūmai, priekyje Gedimino kalnas ir pilies kuoras, nuo kurio dabar smagiai plevešuoja trispalvė. Prie katedros šono vis būriavosi žmonės. Čia buvo iškabinta paskutinė valdžios proklamacija, informuojanti, kaip valdžia turi teise elgtis su demonstrantais. Penktame punkte parašyta, kad gali naudoti bet kokius ginklus. Porą savaitių prieš mums atvykstant, „vidaus reikalų kariuomenė ir milicija, apsiginklavusi specialiomis priemonėmis, 1988 metų rugsėjo 28 dieną užpuolė Gedimino aikštėje gausiai susibūrusius žmones. Daug piliečių buvo sumušti guminėmis lazdomis ir įkalinti Vidaus reikalų ministerijos žinioje esančiose patalpose“. („Atgimimas“, Nr. 3, spalio 15 d.).

Toliau šio laikraščio pirmame puslapyje cituojama Isakas Nr. XI-9307, 3 str., kuris nustato kariuomenės elgesį. Paaikškina, kad „net ir ne juristui aišku, kad rugsėjo 28 dienos atveju mūsų valdžios ir valdymo organai grubiai viršijo savo įgaliojimus“. Baigia su aiškiu perspėjimu: „Toks yra įstatymas, o jo vykdymo be jokio perspėjimo emė mušti žmones guminėmis lazdomis, tašyti už plaukų, laužyti rankas ir purkšti į akis nežinomos paskirties aerozolius. Šios sauvalės neišvengė nei moterys, nei vaikai. Sąjūdis pareiškia, kad toks... elgesys turi būti kvalifikuojamas kaip grubi stalinistų provokacija... Mes pareiškiame, kad, pasikartojus panašioms užpuolimams ir provokacijoms, sąjūdis ras priemonių ir... sutramdys smurtininkus. Sąjūdis reikalauja patraukti griežton atsakomybėn visus pareigūnus, davusius įsakymą panaudoti kariuomenę ir mušti žmones“. Pasirašo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinė grupė.

Toliau išspausdintas visas puslapis liudininkų atsiliepimų ir kelios valdžios nuotraukos. (Pastebėtina, pirmi du „Atgimimo“ numeriai spausdinti 30,000 tiražu, trečias — 100,000 tiražu.) Reikalavimas buvo išklaustas ir kaltininkai buvo atiduoti teismui. Tai pirmas toks įvykis! Galima spėti, kad šis incidentas paspartino trispalvės oficialų iškėlimą, kuris Vilniuje įvyko spalio 7 dieną. Už valdžios proklamacijos, būriuojasi žmonės prie trispalvės. Čia renkami parašai, protestuojant prieš Ignalinos atominės jėgainės statybą ir reikalaujant Jungtinių Tautų patikrinimo. Tokių staliukų su

trispalve buvo labai daug per visą Vilnių. Jei Ignalina bus baigta statyti, tai Lietuvoje bus didžiausia pasaulyje atominė jėgainė, kurios saugumas lygus Cernobilui. „Atgimimo“ pirmajame numeryje rugsėjo 16 d. rašoma, kad „Lietuvos TSR vyriausybė nusprendė užkonservuoti Ignalinos AE III bloko statybą. Tai didelis pasiekimas, tačiau pirmi du blocai nėra saugūs, jau ten buvo gaisrai ir kitokie nesklaidumai.“

Už šio staliuko kiti skelbimai, negaliu prasigrūsti. Toliau mažas namukas su didžiuole trispalve. Šalia suolas, kur sėdi dežuruotojas. Namukyje bado streiką kenčia asmuo protestuodamas prieš disidentų ištrimimą. Pasakė, neišeis, kol visi disidentai nebus gražinti į Gedimino aikštę. Už šio namuko, prie katedros kampo padarytas lyg mažas altorėlis. Čia dežutė su žemėmis, surinktomis nuo lietuvių kapų Sibire. Šiomis dienomis paskiri žmonės bei grupės važiuoja į Sibirą bei kitas gulago vietas, ieško ten likusių dar gyvų lietuvių. Paskui dedamos visokeriopos pastangos juos gražinti į Lietuvą.

Netoli Gedimino aikštės rymo Vilniaus universiteto rūmai. Einame senamiesčiu ir ieškome psichologijos katedros. Klausiamie vienoje krautuvėlėje, kitoje, niekas nežino. Romas atkreipė dėmesį, kad čia daug kas su portfeliumi, matyt, profesoriai. Nutarė bandyti laimės ir sekantį su portfeliumi užkalbino. Tas buvo maloniai nustebintas, kad mes iš Amerikos ir taip gerai mokame lietuviškai. Mus palydėjo iki reikiamo pastato.

Pasirodo, ne tame fakultete ieškojome reikiamos katedros. Tad dar kiek pasiteiravę, pagaliau reikiama vieta suradome. Psichologijos katedra yra istorijos fakultete. Čia buvome labai maloniai priimti, susipažinome, pakalbėjome apie bendrus pažįstamus psichologus, kurie čia anksčiau lankėsi, ir Romas buvo pakviestas pasikaiti. Patikrinus mūsų maršrutą, susitarėme antradienio ryte vėl atvykti, nors katedros vedėjas pridėjo, kad tas rytas bus labai užimtas. Tačiau atvykus paskirtu laiku, tiek prisi-rinko studentų, kad reikėjo pereiti į didesnę salę. Tik vėliau sužinojome, kad visos kitos psichologijos paskaitos buvo atšauktos, tuo sudarant studentams sąlygas kuo daugiau Romo paskaitoje dalyvauti. Taip pat per pirmą vizitą katedros vedėjas mums gavo leidimą aplankyti universiteto biblioteką. Tai vėl istorinis šedevras. Šimtmečių senumo muralai, knygos, įvairūs studijų kambariai gyvai priminė šio universi-

teto įnašą lietuvių tautai. Vilniaus universitetui šįmet sukanka 409 metai.

Kita istorinė vieta tai Rasų kapinės. Seni ir naujesni paminklai, įvairūs užrašai lyg jungia praeitį su dabartimi. Radome visų garsiųjų rašytojų, muzikų paminkus: Mykolaičio-Putino, Čiurlionio, Basanovičiaus ir kitų. (Pastaba — nežinojau, kad galima užrašus vesti, tad šios kelionės aprašymą atkeriu iš atminties, dėlto stinga specifinių pavardžių bei smulkesnės informacijos).

Čia pavaikščioję, išvykom į Šv. Mikalojaus bažnyčią šv. Mišioms. Buvau maloniai nustebinta, kad Mišios atnaušajamos lietuvių kalba, taip pat kaip ir Amerikoje. Lietuvoje daug kur Mišios dar vis atnaušajamos lotynų kalba. Pastebėjau tik tris skirtumus: altorius dar vis neatsuktas į tikinčiuosius, nėra taikos pasisveikinimo ir komunija neduodama į ranką. Pati bažnyčių egzistencija griežtai skiriasi nuo mūsų. Amerikoje bažnyčios atleistos nuo visų valdiškų mokesčių, tuo tarpu Lietuvoje reikia valdžiai mokėti už bažnyčios vartojimą, nes pastatas skaitomas valdžios nuosavybe. Taip pat, kunigas turi valdžiai mokėti stambius mokesčius už apaštalavimo privilegiją.

Po Mišių užsukome į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Šventoriuje matėme išbarstytus žiedlapius ir supratome, kad šiandien čia buvo procesija. Gaila, anksčiau apie tai nežinojome. Pati bažnyčia labai puošni. Joje yra 2,000 įvairių statulų, bet nė vienos duplikacijos. Anksčiau statulos buvo spalvotos, dabar po remonto visos nudažytos baltai, labai prisidėjo prie bažnyčios Erdvumo. Šonuose įvairūs altoriai su spalvotais paveikslais. Priekyje pagrindinio altoriaus kabo iš stiklo karoliukų suvertas laivas.

Sužinojome, kad statulų gamybai buvo naudojama kalkės ar cementas (tiksliai nežinojome) su kiaušinių ir įvairių metalų priemaisa. Statant, kasdien šios „košės“ primaišyta tik tiek, kiek per dieną bus suvartota, nes iki ryto sukietėja. Sužinojome, kad Šv. Onos bažnyčia per šimtmečius nereikalavo pagrindinio remonto, nes tos plytos taip pat maišytos su kiaušininiais, o ne su vandeniu. Bandėme spėlioti, kiek kiaušinių statyba pareikalavo. Tuo tarpu čia pat stovintis giminė prasitarė: „Tiesa, ir Žaliosis tiltas kiaušininiais sulipintas“. Mes taip gardžiai iš šio komentario kvatojomės, kad ir šis rimtas giminaitis nusišypsojo. Labai linksma buvo su giminėmis bendrauti.

Grandinėlės šokėjai atlieka sveikinimo programą Liudo Sagio šventėje.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

KALIFORNIJOS MISIJONIERIUS ARTEJA Į ALTORIAUS GARBĘ

Kun. Junipero Serra paskelbtas
palaimintuoju

Prieš porą metų buvo praves-tas viešas apklausinėjimas nu-statyti, kuris asmuo Kalifor-nijos istorijoje paliko giliausius pėdsakus. Idomu, kad tuo asme-niu 64% apklaustųjų parinko pranciškonų vienuolį kun. Junipero Serra, mirusį 1784 metais. Tai parodo, kad prieš 200 metų mirusio vienuolio atminimas tebėra gyvas Kalifor-nijos žmonėse. Jo vardą yra pavadintas muziejus San Diego mieste, pastatas ir ligoninė — Los Angeles, viešbutis — Monte-rey. 1907 m. Šv. Lucijos kalnuose jo vardą buvo pavadinta viršukalnė. Daugelis gatvių yra Junipero Serra vardu: San Bonaventura, San Clemente, San Gabriel, Santa Barbara ir kituos miestuose. Jo vardą pasi-rinko daugelis institucijų ir draugijų. Daugelis autorių veikalus ar muzikos kūrinys yra paskyrę šio vienuolio garbei. Kun. Junipero Serra pamatuotai yra vadinamas Kalifornijos apaštalu, jo statu-la, kaip Kalifornijos valstybės simbolis, stovi Kongreso rū-muose Washingtone.

Kuo pasižymėjo šis kuklus
vienuolis?

Kun. Junipero Miguel Serra gimė 1713 m. lapkričio 24 d. Petra vietovėje Mallorcoj, Ispanijoje. Jaunas būdamas įstojo į pranciškonų ordiną, 1738 m. išventintas kunigu. Gavęs teologijos daktaro laipsnį profesoriavo universitete. Jausdamas pašaukimą misijų darbui, 1750 m. atvyko į Meksiką, o iš čia į Pietinę Kaliforniją. Išmokė ndėnų kal-bą ir parašė jiems katekizmą. Jis Kalifornijoj ikūrė 9 misijas. Prie šių misijų kūrėsi kolonistai, kariai ir čiabuviai. Tai buvo pradžia dabar išaugusių didelių miestų: San Diego, Los Angeles, San Francisco, Monterey ir kitų. Šis savęs atsidėjęs vienuolis savo gyvenimą paskyrė Kristaus Evangelijai platinti indėnų tarpe. Tačiau jis indėnus mokė ne tik religijos tiesų, bet kartu skleidė kultūrą ir civilizaciją. Jis išmokė indėnus auginti gyvulius, sėti javus, pasigamin-ti reikalingus darbo įrankius. Stengėsi užtolti čiabuvius nuo piktos valios kolonistų išnau-dojimo, gindamas jų teises. Kun. Serra mirė 1784 m. rugpjūčio 28 d. ir buvo palaidotas Carmel vietovėje, Monterey vyskupijoj.

Popiežius Jonas Paulius II, būdamas Kalifornijoj, 1987 m. rugsėjo 17 d. aplankė jo kapą.

Paskelbtas palaimintuoju

Kun. Junipero Serra beati-fikacijos byla buvo pradėta 1934 metais. 1988 m. rugsėjo 25 d. po-piežius Jonas Paulius II Šv. Petro aikštėje, dalyvaujant 40 tūkstančių žmonių miniai, paskelbė pranciškoną Junipero Serra palaimintuoju. Tarp dalyvių, skelbiant beatifikacijos aktą, buvo ir seselė vienuolė Bonifaca Dirda, 72 metų, iš Ohio valstijos, kuri buvo liudijusi, kad kun. Serra užtarus, ji pasveikusi nuo nepagydomos ligos. Tos dienos Mišiose skai-tymus atliko kita seselė vienuolė Ann Clara Johnson iš San Jose misijos Kalifornijoje, serganti vėžio liga, kuri tikisi, kad švento gyvenimo vienuoliui Ser-rai užtariant pasveiksianti.

Savo pamokslė popiežius Jonas Paulius II pažymėjo, kad kun. Serra šviečia savo krikščioniškų dorybių pavyzdžiu ir misionieriška dvasia. Toliau jis paminėjo, jog šis vienuolis užtardavęs vargšus ir silp-nuosius, kad jie nebūtų skriaudžiami ir išnaudojami. Paskel-bimas palaimintuoju reiškia, kad kun. Serra yra tik vieno žingsnio atstume iki paskelbimo šventuoju. Reikalinga, kad po beatifikacijos jo užtarymu įvyktų stebuklas, patvirtinąs šventumo faktą.

Kaip Los Angeles išeinantis katalikų savaitraštis „The Tidings“ 40 nr. praneša, dvi naujos šioje arkivyskupijoje parapijos bus pavadintos palai-mintojo vardu. Rašoma, kad kun. Junipero Serra dažnai kalbėdavęs: „Kalifornijai yra skirtas mano gyvenimas ir čia Dievo valia aš tikiuosi numirti“. Bažnyčia jo darbus įvertino ir, tikimės, kun. Serra bus papuoštas šventumo aureole.

Ignas Medziukas

MIRĖ CHICAGOS
SKULPTORĖ

Skulptorė Lillian Florsheim, kurios darbai išstatyti Chicagos meno instituto muziejuje ir Washingtono muziejuose, mirė gruodžio 28 d., sulaukusi 92 m. Ji buvo pasižymėjusi skulptūros kūryboje. Daugelis jos darbų yra privačiose kolekcijose.

CLASSIFIED GUIDE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosa-vybės įkainavimas nemokamai.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąži-ningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio oas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

GREIT IR SAŽINGAI
PATARNAUJAME PIRKIME
BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų pagel-davimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškojimo apylinkėse, mieste ar priemies-ty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

GOVERNMENT JOBS!

\$18,037. to \$69,405.
Immediate Hiring!
Your area. Call (Refundable)
1-518-459-3611 Ext. F 664A
for Federal List 24 HRS.

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA, II dalis

Šioje V-to t. II-je dalyje aprašyta Vilniaus arkivyskupijos istorinė ir jos dabartinė padėtis; sprendžiama Bažnytinės provincijos priklausomybė kitoms valstybėms, santykiai su lenkais. Čia aprašomos ne tik dabar-tinės Lietuvos, bet ir sovietinėje Gudijoje administruojamos bažny-čios, paminklai, vyskupai, valdyto-jai, kunigai... Architektūrinių ypatybių aprašy-mai yra dr. Inz. Jurgio Gimbuto. 592 psl. 763 iliustr. kieti vir-šeliai, gerai paruoštas leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos leidykla (Lithuanian Library Press). Tekstą rinko Drauge spaustuvėje. Atspausdino Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu \$22.50. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629, USA

BRONIUS KVIKLYS
LIETUVOS
BAŽNYČIOS
CHURCHES OF LITHUANIA

Vilniaus arkivyskupija II

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS

Šias knygas galima gauti „Drauge“

- AUKSO RUDUO. Eilėraščiai. Mykolas Vaitkus. 119 psl.
- AIŠVYDO PASAKOS. Antanas Giedrius. 139 psl.
- BENAMIAI. Atsiminimai. J. Mikėlionis. 213psl.
- DERLIAUS VAINIKAS, eilėraščiai. Juozas Mikuckis. 281 psl.
- KETURI GANYTOJAI. Mykolas Vaitkus. 180psl.
- ALJŪŠIAUS LAPAI. Dr. S. Aliūnas. 87 psl.
- MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. Vinc. Brizgys. 141 psl.
- NEGĖSTANTI ŠVIESA. Marijonų veikla. Amerikoje. Pranas Garšva, MIC. 351 psl.
- NEIŠSKIRIAMAI TRYS NEŽINOMIEJI. Žmogus, pasaulis, Dievas. Vysk. Vinc. Brizgys. 264 psl.
- METŲ VINGIAI, lyrikos rinktinė. Alf. Tyruolis. 176 psl.
- OŠIANČIOS PUŠYS, novelės. Halina Didžiulytė Mošinskienė. 177 psl.
- PIRMASIS RŪPESTIS, pasakojimai. Jurgis Jankus. 213 psl.
- PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE, novelės. Pov. Gaučys. 480 psl.
- PRISIKĖLIMO ŽMONĖS. Kazimieras Barauskas. 221 psl.
- VITOLIO RAUDA. J. I. Kraševskis. Vertė Pov. Gaučys. 286 psl.
- VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE. Vincas Maciūnas. 49 psl.
- TOLIMIEJI KVADRATAI, atsiminimai. J. Grišmanauskas. 192 psl.
- ŽMOGUS REALIAME GYVENIME. Vysk. Vinc. Brizgys. 319 psl.
- LIETUVIŠKOS PASAKOS. Sud. Dr. J. Balys. 230psl.
- MIŠIŲ PASLAPTIS. Kun. J. Danielius. 77 psl.

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiun-timo išlaidos.

Antano Gallušio
SAVANORIO DUKTĖ,

keturių dalių romane.

Čia pro skaitytojo akis pravedama įvairių kartų lietuvių gyvenimas ne tik JAV, bet Kanadoje, Australijoje ir Vene-cueloje vienos nepriklausomoje Lietuvoje išaugusių moters išgyvenimų plotmėje. Seni meilės konfliktai ir išgyvenimai naujus veikėjus randa jaunojoje išeivių kartoje.

Įdomiai iliustruota knyga kainuoja 9 dol. Su persiuntimu — 10.50 dol. Illinois gyventojai moka 11.30 dol. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Ši knyga gaunama ir pas knygų platintojus.

KARO ISTORIKAS KAZYS ALIŠAUSKAS

Jo 10 metų mirties sukakties proga

BRONIUS KVIKLYS

A. a. plk. Kazys Ališauskas

Nedaug turėjome „raštingų“ iš aukštųjų karininkų skaičiaus. Vienas jų, greta gen. St. Raštikio, buvo plk. lt. Kazys Ališauskas. Bet ir jo jau 10 metų nebeturime. Mirė 1979.1.16 Chicagoje. Tačiau jis „neišnyko kaip blaškomas vėjo dūmas“, išliko gyvas savo darbuose ir dar ilgai gyvens savo tautoje. Taigi prisiminkime patį velionį ir jo darbus.

Gimė 1898.III.29 Meškučių k., Šunskų valsčiuje. Baigė Marijampolės gimnaziją. 1919.I.15 įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, paskirtas į 2 pėstininkų pulką ir tais pačiais metais baigė Karo mokyklą I laida. Aktyviai dalyvavo Lietuvos laisvės kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1926 m. baigė aukštųjų karininkų kursų. Karinėje tarnyboje pasiekė pulkininko laipsnį. Studijavo Vytauto D. universiteto Teisų fakultete. 1931 m. sukūrė šeimą su Marija Triponaite. Jiedu buvo sutuokti Kauno Šančių Iguolas bažnyčioje. Išaugino sūnų Rimgaudą (gimė Lietuvoje) ir dukterį Aldoną (gim. Vokietijoje). 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. Gyveno Austrijoje, Bavarijoje, Traunsteine. 1949 m. atvyko į JAV-bes ir įsikūrė Chicagoje. Iki išeidamas pensijon dirbo sunkų fizinį darbą fabrike.

Nepriklausomybės metais ilgiausiai tarnavo 2 pėst. pulke. Kurį laiką lektoriavo Karo mokykloje, dėstė šaudybos dalyką, karinius statutus. Vėliau buvo paskirtas į Kariuomenės štabo Istorijos dalį, kur buvo pradėti darbai Lietuvos karo istorijai tvarkyti. Aktyviai bendradarbiavo karinėje spaudoje, ypač „Mūsų žinyne“, „Karyje“. Paruošė

keletą vertingų šios srities studijų. Iš jų minėtinos: „2-ras pėstininkų D.L.K. Algirdo pulkas kautynėse ties Giedraičiais“ (1928 m.), „Vyčio kryžiaus ordinas“ („Mūsų žinyne“ (1938 m.), „Pirmieji nepr. kovų žygiai“ (M. Ž. 1938 m.), „2 pėst. pulko istoriška apžvalga“ („Karys“ Nr. 26, 1926 m.), „2 pėst. pulkas“ („Savanoris“, 1929) ir kt.

1939 m. kariuomenės vadas gen. St. Raštikis ir gen. V. Našvilis pakvietė dirbti Karo muziejuje, kur turėjo būti paruoštos Lietuvos kariuomenės kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. Buvo ruošiami aprašymai, schemos. Deju, okupacijos ir karo metas šį darbą nutraukė. Medžiaga liko Lietuvoje. 1953 m., pradėjęs J. Kapočiu Bostone leisti „Lietuvių enciklopediją“, K. Ališauskas buvo pakviestas jos karinio skyriaus redaktorium ir labai stropiai prie aprašomų Lietuvos vietovių paruošė karinių įvykių istorijas. Panašia tvarka jis talkino Br. Kvikliui, rašant „Mūsų Lietuvos“ keturtomį. Nesant reikiamos archyvinės medžiagos, jis korespondenciniu būdu apklausinėjo dešimtis Lietuvos kariškių.

1958 m. Liet. karių veteranų „Ramušė“ centro valdyba sudarė komisiją Nepriklausomybės kovų istorijai paruošti. Buvo numatyta pakviesti apie 20 autorių atitinkamoms temoms parašyti. Daugiausia tai buvo žymūs kariškiai, dalyvavę kautynėse ar joms vadovavę. Tačiau jų skaičiui nebuvo nė vieno istoriko-specialisto. Praėjo penkeri metai, ir beveik niekas nieko neparasė. Vieni mirė, kiti į laiškus neatsakė. Bet 1963 m. po

sunkios operacijos K. Ališauskas išėjo pensijon, turėjo daugiau laiko. Buvo suaktyvinta prašymų akcija, tačiau rezultatai nedideli. Tad apsispręsta paruošti trumpesnės apimties laisvės kovų istoriją. Kadangi autorius nemokėjo rašyti rašomąja mašinėle, jo rankraščius perrašinėdavo gen. M. Reklaitis, tikrindavo J. M. Laurinaitis. Pagaliau buvo surastas ir labai geras, patyręs redaktorius prof. Pranas Čepėnas, kuris, baigęs savo darbą LE-joje, taip pat turėjo daugiau laiko.

Bet numatyti Liet. kariuomenės 50 metų sukaktėiai (1968 m.) knyga nebuvo užbaigta. Be to, iškilo nemalonūs ginčai tarp autoriaus ir jo bendra-

darbių su Ramovės centro valdyba, geriau pasakius, su jos pirmininku, kuris nenorėjo pripažinti K. Ališauskui autorystės teisę, Ramovės valdyba apskundė K. Ališauską savo or-jos garbės teismui, tačiau šis autorių išteisino. Tačiau Ramovės valdyba garb. teismo sprendimą atmetė. Šių eilučių autorius gerai atsimesna tada K. Ališauską, atėjusį į „Draugo“ redakciją su asarotomis akimis. Susigraudinęs ir aš pasiūliau, kad knyga išleista Akademinės Skautijos leidykla. Autorius apsidžiaugė, bet netrukus sutikimą atšaukė, sakdamas, kad „nepatogu eiti prieš savo organizaciją“. Pagaliau, savo žmonos Marijos remiamas, apsisprendė išleisti

knygą šeimos lėšomis. 490 puslapių apimties veikalas buvo 1972 m. atspausdintas dr. M. Morkūno spaustuviėje. Tačiau oficialiu leidėju buvo įrašyta „Lietuvos veteranų sąjunga Ramovė“.

Vieną audringą žiemos vakarą, gal metai prieš savo mirtį, K. Ališauskas atnešė ir atidavė šių eilučių autoriui labai storą aplanką, įvairių raštų pripildytą. Tai buvo jo susirašinėjimas su „Ramušės“ centro valdyba. Atiduodamas šiuos popierius pasakė: „Jeigu ne trukdymai tariamo leidėjo, ne bereikalingas susirašinėjimas ir nervų gadinimas, aš būčiau parašęs dar antrą šios knygos tomą. Mat, pirmasis knygos tomas – „Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės 1918-1920“ – apima tik kovų su bolševikais ir bermontininkais aprašymus.

Šviesaus atminimo „Draugo“ redaktorius Aloyzas Baronas savo vedamajame „Spyglių-Dyglių“ humoro skyriuje rašė: „Reikšmingiausias 1970 m. įvykis buvo tas, kad Ališauskas buvo patrauktas į garbės teismą už tai, kad parašė knygą“... Beje, išleides veikalą, jis dar rinko medžiagą ir buvo pradėjęs rašyti Klaipėdos krašto atvadavimo istoriją, deja, savo darbo nebaigė.

K. Ališauskas kentėjo dvigubus skausmus: fizinius ir dvasinius dėl savo krašto ir artimųjų netekimo. St. Raštikis savo knygoje (III t., 139 psl.) yra paskelbęs jam rašyto laiško ištrauką: „Mano brolis, 11 metų rusų iškankintas, grįžo iš Sibiro. Apsigyveno pas svetimus tame pačiame kaime. Rašo: „kluno nėra, arklių tvarto nėra, sodas ir drebulynas iškirsti kurui, malkoms. Trobesiai apleisti, jau pūva. Aš jam padedu, kuo galiu. Pasiūniau siuntinį, kainavo 173 dolerius. Manau, kad jam pakaks lėšų pragyvenimui pusei metų iš to siuntinio“. Tačiau 1963 m. brolis mirė. Panašia „tvarka“ nukentėjo ir daugelis kitų artimų giminių.

1978 m. pabaigoje mane vėl

DRAUGAS, antradienis, 1989 m. sausio mėn. 10 d.

5

aplankė Kazys. – „Kaip sveikata, ar vėl būsi operuotas?“ – klausiu. – Nebeoperuos, – nebėra ko daktarams pjauti, nes viskas išpjauta – su humoro gyslele, kurio niekada net sunkiausiuose gyvenimo momentuose netrukėdavo, atsakė

K. Ališauskas.

Tokį a.a. Kazį mes prisimename ir dabar, po 10 metų. Rašini baigsime tais pačiais žodžiais, kuriais pradėjome: Velionis nemirė, liko gyvas ir bus nemirtingas savo atliktais darbais.

Liet. Dukterų draugija liūdi palydėdama į Amžinąjį Poilsį buvusią Centro valdybos narę

A.†A. STEFANIJA KAULĖNIENE

Jos sūnams MINDAUGUI, GEDIMINUI, vaikiečiams ir visiems artimiesiems reiškiamė giliausią užuojautą.

Liet. Dukterų dr-jos centro valdyba

A.†A. STEPONUI ŠILKAIČIUI

Lietuvoje mirus, jo brolių MEČI su šeima ir giminėmis nuoširdžiai užjaučiame

Elena ir Antanas Razmai
Algė ir Adolfas Šležai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

SOCIALISTŲ INTERNACIONALAS KEIČIA SAVO LAIKYSENĄ

Paryžiuje gruodžio 6-7 antra kartą 1988 metais susirinko Socialistų internacionalo (SI) taryba. Pagrindinės temos buvo „Pasaulio ekonomija — bendros pastangos globaliniam išvystymui“ ir „Lygiateisiškumas — moterys demokratinio socializmo judėjime“. Šalia tu pagrindinių temų, apie kurias buvo nemažai kalbėta, užsiimta dar ir įvairių komisijų pranešimais, kaip nusiginklavimas ir rytų vakarų santykiai, Viduržemio jūros regionas, Pietų Afrika, Artimieji Rytai, Pietų Amerika, aplinka.

Willy Brandt (SPD, Vokietija), SI pirmininkas, savo atidarymo kalboje palietė šio suvažiavimo temas. Kalbėdamas apie moterų lygiateisiškumą, dėl kurio įgyvendinimo SI kovoja, pabrėžė, kad broliškas (fraternite) turi būti taikomas visiems žmonėms, o ne tik vienai žmonijos daliai. Apie pasaulio ekonomiją plačiau kalbėjo Prancūzijos ministeris pirmininkas Michel Rocard. Kiti žymesni kalbėtojai, pasisakė suvažiavimo temomis, buvo Švedijos min. pirm. Ingvar Carlsson, Pierre Mauroy, Prancūzijos Socialistų partija, ir Bettino Craxi, Italijos Socialistų partija. Suvažiavimo eigoje buvo priimtos septynios rezoliucijos, jų tarpe apie nusiginklavimą, Pietų Afriką, Lotynų Ameriką, moterų lygiateisiškumą, žmogaus teises ir kt.

Nusiginklavimo ir Rytų-Vakarų santykių komisijos referentas apžvelgė JAV ir

Sovietų Sąjungos santykių vystymąsi ir dabartinę būklę. Kitą dieną buvo tos temos lyg ir tęsinys, kai gavo keturi egzilų socialdemokratų partijų delegatai teisę kalbėti. To iki šiol dar nėra buvę. Egzilų socialdemokratų partijos yra susibūrusios į Centro ir Rytų Europos socialistų uniją (angliškas sutrumpinimas — SUCEE). Ši unija, kuriai priklauso ir Lietuvos Socialdemokratų partija, yra Socialistų internacionalo asocijuotas narys (be balsavimo teisės). Šiuo metu unijai pirmininkauja vengras Andor Bolosfoldi, kuris savo kalboje apibūdino situaciją Vengrijoje, nurodydamas, kad ten atsikuria socialdemokratų partija. Pasmerkė Rumunijos politiką vengrų mažumos atžvilgiu. Lenkų delegatas Stanislaw Wasik taip pat kritiškai apšvietė padėtį Lenkijoje ir atkreipė visų dėmesį į Lenkijoje atsikūrusią socialdemokratų partiją. Estų socialdemokratų delegatas Johannes Mikkelson apžvelgė aktualius įvykius ypač Estijoje, išreikšdamas savo pasitenkinimą.

Lietuvos Socialdemokratų partijai (LSDP) atstovavo Irena ir Kasparas Dikšaičiai. Delegatai ėmėsi iniciatyvos ir gavo progos išdėstyti Socialistų internacionalui LSDP nusistatymą. Delegatė Irena Dikšaitinė padarė šio turinio pareiškimą anglų kalba: „Mielas pirmininke, mieli draugai! Keliais sakiniais norėčiau Jus painformuoti apie lietuvių socialdemokratų nusistatymą: mes ir

toliau reikalaujame pašalinti Ribbentropo-Molotovo pakto pasekmes, kas reikšia, kad turi būti ant demokratinių pagrindų atstatyta visiška Lietuvos nepriklausomybė. Toks yra lietuvių tautos daugumos noras. Dabartiniai įvykiai Lietuvoje gali būti tik vienas žingsnis link nepriklausomybės. Mes prašome visas socialdemokratinės partijas paremti mus, patyręs šio tikslo. Labai ačiū už Jūsų dėmesį“.

Egzilų socialdemokratų atstovų kalbos ir prieš suvažiavimą įteiktas pareiškimas SI generaliniam sekretoriui Pentti Vaananen susilaukė atgarsio.

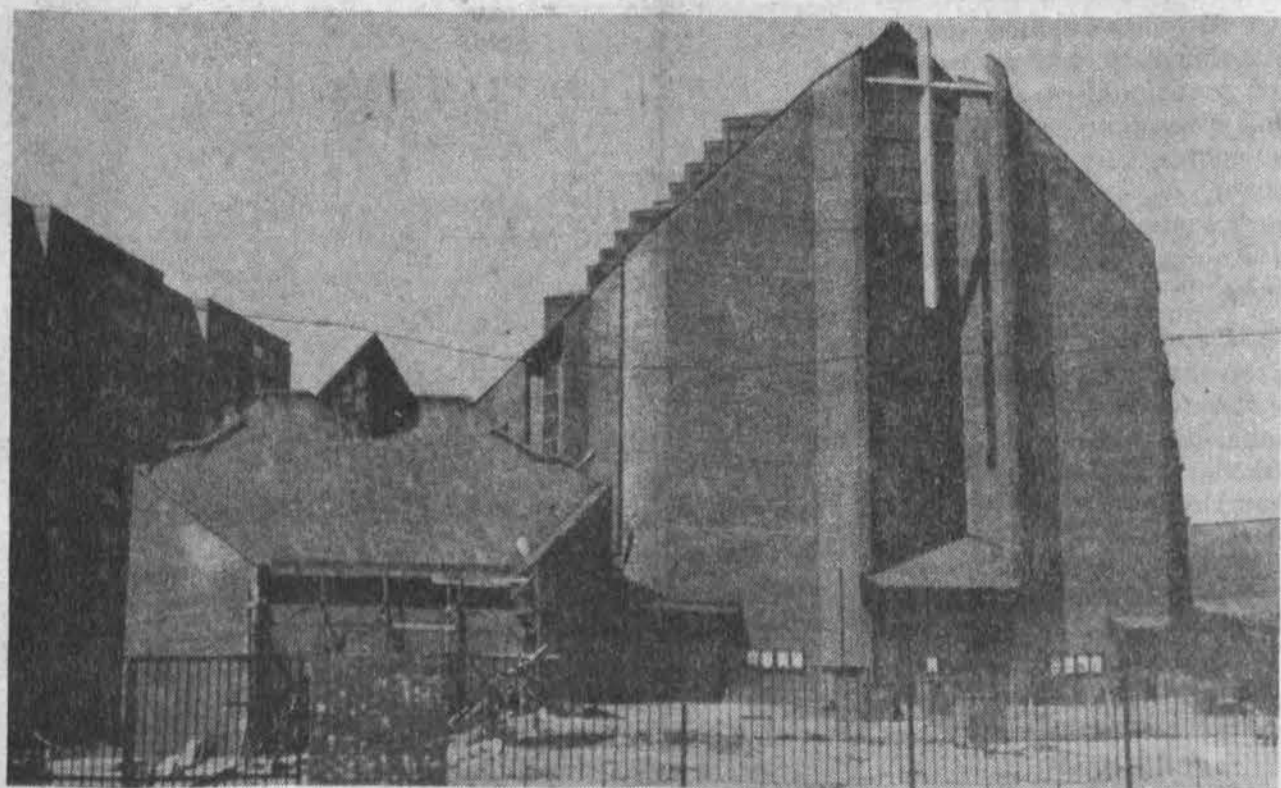
Austrijos Socialistų partijos generalinis sekretorius Peter Jankowitsch pareiškė, kad pagaliau tylos diplomatijos laikas praėjo ir SI turėjo pasisakyti, kur jis stovi, kas liečia rytų Europą. Belgijos Socialistų partijos (SP) delegatas Karel van Miert, SI prezidiumo narys (vicepirmininkas), savo pareiškime išreiškė pasitenkinimą, kad rytų Europoje atgyja socialdemokratų partijos ir pasmerkė Rumunijos kaimų naikavimo politiką. Italijos Socialistų partijos delegatė Margherita Boniver pasiūlė, kad kito SI kongreso, įvyksiančio 1989 metais birželio 19-22 Stockholme, pagrindinė tema būtų rytų Europos klausimai.

LSDP delegatai, kiek laisvalaikis leido, kalbėjosi su įvai-

rių kraštų socialdemokratų atstovais. Kontaktus buvo nesunku užmegzti, kadangi lietuvių kaip tokie buvo šį kartą jau visiems žinomi iš pasaulinės spaudos pranešimų. Pavyzdžiui, Japonijos socialdemokratų delegatai džiaugėsi galį pasikalbėti su lietuviomis. Užklausti papasakojo, kad jų krašte spauda ir televizija apie įvykius Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje išsamiai žiūrovus ir skaitytojus informavo.

Visus suvažiavimo dalyvius pakvietė Laurent Fabius, Prancūzijos parlamento prezidentas, į iškilmingus priespiečius (dejeuner) į Hotel de Lassay, (Palais Bourbon), o Pierre Mauroy, pirmasis Prancūzijos Socialistų partijos sekretorius, vakare puikiai pavaišino laivo „La Patache“ valgykloje.

K. Dikšaitis

Varšuvoje, Lenkijoje, pastatyta pal. Jurgio Matulaičio garbei koplyčia, jo vardu ir pavadinta.

APLINK MUS

x Sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė atvyks iš Kanados dalyvauti „Draugo“ renginių komiteto rengiamam koncerte vasario 26 d., sekmadienį, Marijos aukšt. mokyklos salėje. Ji dainuos kelias lietuvių liaudies dainas ir ištraukas iš operų. Akompanuos muz. Robertas Mockus.

x Sofija Vakselinė prieš Naujus Metus turėjo sunkią plaučių operaciją ir buvo globojama sūnaus dr. Paliūso Vakselio. Dabar sveiksta pamažu namie šeimos priežiūroje.

x Poetas-aktorius Rimas Vėžys šį šeštadienį, sausio 14 d., palydęs Romą Stakauską (Antro Kaimo aktyvistą) į O'Hare aerodromą. Romas Stakauskas ilgiam laikui išvyksta į Australiją ir žada, ten būdamas, kiek galima, judinti vietinę lietuvišką veiklą.

x Vakaronė Jaunimo centro kavinėje bus šį penktadienį, sausio 13 d., 7 val. Pranešimą darys Persitvarkymo sąjūdžio narys ir „Sąjūdžio žinių“ vienas redaktorių Arūnas Degutis, atvykęs iš Vilniaus. Kviečiami visi dalyvauti, ypač besidomj Lietuvos reikalais.

x „Medicina“, Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos žurnalas, Nr. 2, išėjo iš spaudos su gausiais straipsniais ir informacija. Daugiausiai rašoma apie širdies operacijas, persodinimą ir kita. Rašo dr. E. Varnauskas, dirbęs Švedijoje, vertimas iš dr. Bernardo, dr. N. Shumway ir kt. Taip pat dr. M. Budrienė rašo apie lietuvių gydytojus Amerikoje. Yra nemaža informacijos apie naujus gydytojus ir lietuvių gydytojų veiklą. Žurnalą sumanią redaguoja dr. Vacys Šaulys, administruoja Sofija Blažienė ir Irena Makštutienė.

x Prel. Jonas A. Kučingis, Los Angeles, Cal., Kalėdų ir Naujų 1989 Metų proga atsiuntė didesnę auką, palinkėjo visam „Draugui“ ir jo pagalbiniams energijos ir užsiedimo spaudos darbe, kad Dievas ir toliau laimintų mus. Nuoširdus ir didelis aciū mūsų mielam rėmėjui.

x Jonas Janušauskas, Chicago, Ill., lietuviško žodžio palaikytojas, lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir 30 dol. auką dienraščio stiprinimui. J. Janušauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Dr. Mary Daugėla, Washington, D.C., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 50 dol. Labai dėkojame už paramą.

x Vytas Butkus iš Chicago, Ill., lietuviško žodžio palaikytojas, lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. V. Butkui, mūsų garbės prenumeratoriui, už paramą dienraščiu labai dėkojame.

x Plačiosios Čikagos lietuviai, maloniai kviečiame atsilankyti į lituanistinių mokyklų mokytojų pagerbimą, įvyksiantį 1989 m. sausio 29 d. 3 val. p.p. LT namuose, Čikagoje. Programoje: Akademijs. Meninė dalis. Vakarienių. Rezervacijos priimamos iki sausio 24 d. tel. 434-7270 (E. Valiukėnienė). Kviečia Am. Lietuvių Tautinė s-ga.

x Po trumpų atostogų šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga Dainavos ansamblis vėl pradėjo repetitijas ir ruošiasi religiniam koncertui, kuris bus gavėnios laikotarpyje. Ta pačia proga ansamblis kviečia visus mėgstančius dainą ir giesmę įsijungti į ansamblį. Repetitijos vyksta antradieniais 7:30 v.v. Jaunimo centre 203 kambary.

x Studentai ateitininkai kviečia visus Chicago jaunuosius dalyvauti Jaunimo Mišiose šį šeštadienį, sausio 14 d., 5 val. vak. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Tuoj po Mišių salėje bus vakarienių ir pabendravimas su Arūnu Degučiu, jaunu lietuviu iš Persitvarkymo sąjūdžio Vilniuje tarybos nariu.

x „Paroda 89“ – bus atidaryta Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre vasario 10 d. Tai grupinė paroda, kuriai jau dabar atrenkami paveiksliai.

x Lietuvos Vyčių 112 kuopa turės įprastą susirinkimą antradienį, sausio 17 d., 8 val. vak. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Šiame susirinkime bus kalbama apie mūsų senatoriams ir kognresmanams laišku rašymą, primenant Lietuvoje ekologinę nelaimę – gamtos teršimą ir atominės jėgainės statybą be apsaugos priemonių. Taip pat bus kalbama apie Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą. Kviečiami visi nariai ir nariais norintieji būti.

x Vincas Kezinaitis, Hamilton, Ont., Kanada, pratęsė prenumeratą ir dar pridėjo 20 dol. lietuviško žodžio palaikymui. V. Kezinaitį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Venecuelos Lietuvių klubas, Chicago, Ill., Kalėdų ir Naujų 1989 Metų proga įteikė 20 dol. dienraščio palaikymui. Nuoširdus aciū.

x Emilija Girdžiūnienė iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ administracijoje, pratęsė prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. E. Girdžiūnienę skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

x Audronė Gulbinas iš Palos Park, Ill., buvo užsukusi į „Draugą“ ir ta proga įteikė 25 dol. dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x „Spauda“ book store, Waterbury, Conn., už parduotas „Draugo“ knygas atsiuntė 200 dol. ir dar daugiau užsisakė.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorius: Pauline Konstienė, F. Masaitis, J. Garla, Adelė Duoblienė, J. Lapinas, Pranas Jurkus, K. Janulis, A. Sušinskas, St. Zakas, L. Rugienienė, K. Žiedonis, Ada Juškienė, Jurgis Ribinskas, Ona Miniatas, Vyt. ir Lidija Strazda, M. Dambrauskas, Kazys Daugėla, Aldona Rimas, M. Išganaitis, P. Jonelis, B. Kondratas, T. Petračiūsis. Visiems nuoširdus aciū.

x Vaistai į Lietuvą! Ateinančią savaitę vaistų siunta išsiunčiama į Lietuvą. Siunčiama jau sudarytas rinkinys. Proga pridėti dar ir savų vaistų. **Romas Pukštys**, Transpak, tel. 436-7772, namų 430-4145.

x Lietuvių Dailės muziejaus nuolatinės kolekcijos paroda „Pavasario peizažai“ atidaryta šį penktadienį, sausio 13 d., 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje. Paroda vyks iki vasario 8 d. Visi kviečiami.

Lana Vyšnioitytė sega gėles buvusiame ir dabartiniame Grandinėlių mokytojams.

Nuotr. V. Bacevičiaus

LIETUVIŲ OPEROS DARBAI IR RŪPESČIAI

Ne tik plačiosios Chicago apylinkių, bet ir toliau gyvenantys lietuviai yra jau gerai susipažinę su mūsų Chicago lietuvių operos ilgamete raida ir noriai lanko jos metinius pastatymus bei proginius koncertus. Tik praeitais metais buvo pasigesta jos sezoninių pastatymų. O operos pastatymo nebuvo todėl, kad visus metus prieš tai reikėjo intensyviai ruošti prideramai ištesėti savo įsipareigojimą dalyvauti Tiek Romoje, tiek Chicagoje, vykstančiose 600 metų Lietuvos krikščionybės jubiliejaus iškilmėse. Dirbta buvo daug ir rezultatai buvo pasigėrėtinai. Muziko Arūno Kaminsko vadovaujamas operos choras buvo paruošęs išsamų giesmių ciklą, kuriomis grožėjosi Romon susirinkusi iš viso pasaulio maldininkų minia iškilmingų Mišių metu Sancta Maria Maggiore bazilikoje ir Šventojo Tėvo Pauliaus II koncelebruose palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos Mišiose. Taip pat iškilmingai nuskambėjo dainos ir giesmės Vatikane įvykusios akademijos metu. Šios akademijos koncertinė dalis, kurią atliko lietuvių operos choras, buvo pakartota padėkos Dienos savaitgalį įvykusiame jubiliejaus šventės koncerte Mortono aukštesniosios mokyklos salėje, papildant ją Arūno Kaminsko perorkestruotu Jūratis ir Kas tyčio operos pirmuoju veiksmu.

Užbaigus šventinius įsipareigojimus, pasikeitė lietuvių operos valdyba, o taip pat ir jos muzikinis vadovas. Ilgus metus dirbęs ir sėkmingai daugeliui lietuvių operos valdybų pirmininkavęs Vytautas Radzius į naują valdybą nebekandidavo. Naujoji operos valdyba, vadovaujama jauno ir energingo pirmininko Vlado Žukausko, tęsia toliau savo pirmą darbą su ryžtu ir ištverme. Vietoje pasitraukusio ir didelį įnašą lietuvių operos pastatymams davusio Arūno Kaminsko, jo vietą perėmė kitas jaunas ir plačiai besireiškias muzikas dr. Bronius Kazėnas iš Clevelando. Jam darniai talkininkauja ir su

Plačios apimties darbai yra susiję ir su dideliais rūpesčiais, o vienas iš didžiausių – tai finansai. Čia yra bandomos įvairios priemonės: laimėjimai, jau anksčiau minėtas metinis balius, Naujų Metų sutikimo balius, visa tai gerokai papildo lietuvių operos kasą. Tvirtiausią finansinį pagrindą, kaip ir visuose kituose lietuvių renginiuose, sudarė aukos, kurios ateina iš mūsų dosniosios visuomenės. Lietuvių opera tikisi, kad ir šiais metais, kaip ir praityje, mūsų visuomenė neliks lietuvių operos darbams abejinga.

Kiek darbo valandų bus įdėta, kad tomis maloniomis muzikinėmis prošvaistėmis galėtų pasigėrėti mūsų tau-

x Alfonsas Juška, Sterling Hts., Mich., atsiuntė mokestį už dvi prenumeratas, pridėjo 20 dol. dienraščiu ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. A. Jušką išrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką ir linkėjimus nuoširdus aciū.

x Ona Kartanienė, Omaha, Nebraska, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 20 dol. auką, linkėdama sėkmės ir dėkodama už gerai redaguojamą „Draugą“. Nuoširdus aciū už viską.

x O. Kapteinis, Chicago Ridge, Ill., mūsų nuolatinė rėmėja, atsiuntė 30 dol. „Draugo“ paramai ir 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Savo laiške rašo, kad viską perskaitanti, o ypatingai, kada daug rašoma apie Tėvynę. Nuoširdus aciū.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KALĖDINĖ PROGRAMA MOKYKLOJE

Kalėdos – tai Jėzaus gimimo šventė. Šiame laikotarpyje jaunimas ir vyresnieji dabina kalėdines eglutes, dekoruoja namus, bendrauja ir dalinasi dovanomis.

Gruodžio 17 d. gražiai bendravo Kr. Donelaičio mokyklos mokiniai, mokytojai, tėveliai, seneliai ir svečiai. Scena papuosta eglute, padabinta lietuviškais šiaudinukais. Mokiniai dėvi tautinius drabužius. Jaučiasi pakili, šventiška nuotaika. Seniai mūsų mokyklos balkonai ir auditorija susilaukė tiek svečių. Visi atvyko pažūrėti ir paklausyti mokinių paruoštos kalėdinės programos. Programai vadovavo 8 kl. mokinė Audrė Šlenytė. Tokia mūsų mokyklos tradicija, kad visoms programoms vadovauja aštuntokai. Programą pradėjo mokyklų direktorius J. Širka pasidžiaugdamas, kad ir Lietuvoje šiais metais bus švenčiamos Kalėdos. Ragino mokinius nenutolti nuo tėvų žemės Lietuvos. Linkėjo visiems sveikatos ir Dievo palaimos. Sveikino Tėvų komiteto pirmininkas R. Dumbrys.

Šių metų kalėdinė programa buvo man įspūdingiausia, kokią aš mačiau per vienulikią metų. Padėka priklauso visoms mokytojoms ir mokytojams, kurie paruošė mokinius. Taip pat padėka priklauso ir mokiniams, nes jie išmoko gerai jiems skirtas roles. Gražiai nuskambėjo mokinių, pradedant darželiu ir baigiant trečiuoju skyriumi, dainos. Juos išmokė dainų mokyto. Audrius Polikaitis. Mokiniai buvo labai garsūs. Dar ir nulipdami nuo scenos pavieniu dainavo. Scenoje mažieji jautėsi gan laisvai, nesivaržė. Jie buvo apsilvilkę meškiuko rūbais, tai žaidė su uodegyte, balerinos stiepėsi ant pirščių. Jie visada mus gerai nuteikia.

Tarp pasirodymų ir giesmių buvo rodomi gyvieji paveiksliai. Mokiniai, paruošti seselės Emmanuelės ir mokyto. Tijiūnėlio, skaitė Šv. Raštą. Kalėdine nuotaika vaidinimą paruošė 4 sk. mokiniai su mokyto. R. Polikaityte. Jie vaidino Marijos ir Juozapo kelionę, kai jie ieškojo nakvynės.

Reikia pagirti besimokančius lietuviškai. Negaliu suprasti, kaip greit jie išmoko deklamuoti lietuviškai. Juos paruošė

tiečiai, o taip pat ir kitaučiai, tą darbo našta tepajus tik kolektyvo nariai. Bet jie tą darbą dirba su malonumu ir ištverme, kad lietuvių muzikinis menas skardentų Lietuvos vardą kitataučių tarpe ir palaikytų gyvą tėvynės meilės kibirkštį lietuvių širdyje.

Juozas Končiūs

mokytojos D. Mikužienė ir Z. Pranckevičienė.

Pagaliau išgirdome beldimąsi duris. Kilo triukšmas, visi mažieji sukosi atgal. Į salę įėjo Kalėdų senelis, kuris apdovanojo mokinius dovanėlėmis. Linkėdami vieni kitiems linksmų švenčių, skirstėmės namo.

Audrė Šlenytė,
Kr. Donelaičio mokyklos
korespondentė

CICERO ŠAULIAI

Sausio 15 d. Cicero jūrų šauliai ruošia Klaipėdos krašto atvadavimo 66 metų ir aplamai Mažosios Lietuvos minėjimą. 10:30 val. dalyvauja uniformuoti su vėliavomis, manoma, kad dalyvaus Vytauto D. rinktinės ir gen. Daukanto šauliai, vyks į pamaldas. 12 val. Šv. Antano parapijos salėje bus minėjimas. Kalbės nenuilstantis kovotojas už Mažąją Lietuvą Algis Regis, o meninėje programoje sol. Aldona Pankienė ir muzikas Manigirdas Motekaitis. Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas. 1988 m. Cicero jūrų šauliai

daugiausiai kultūriniais reikalams išaukojo daugiau kaip 900 dol., bet kai atsirado reikalas Lietuvoje išleisti didesniu tiražu A. Šapokos Lietuvos istoriją, paskyrė Lietuvių Bendruomenėi dar 50 dol.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties proga vasario 11 d. 12 val. Cicero jūrų šauliai prie Cicero miesto valdybos iškels Lietuvos tautinę vėliavą, o vasario 12 d. su vėliavomis dalyvaus pamaldose už žuvusius, ginant Lietuvos laisvę, ir po pamaldų minėjime parapijos salėje.

Visuotinis metinis kuopos narių susirinkimas bus vasario 26 d. 12 val. Šv. Antano parapijos salėje. Bus renkama valdyba ir aptariami kiti reikalai, ypač kuopos sukakties 25 metų minėjimas rugsėjo 30 ir spalio 1 d.

Altos ruošiamose Lietuvos nepriklausomybės – vasario 16-tosios ir Sovietų Rusijos daromo lietuvių tautos naikimo birželio minėjimuose didžiausią našta neša Cicero jūrų šauliai.

S. Paulauskas

IŠ ARTI IR TOLI

J.A. VALSTYBĖSE

– Lietuvos Nepriklausomybės šventę New Yorko lietuviai paminės vasario 19 d., sekmadienį. Pamaldos bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje, minėjimas kultūros Židinyje. Pagrindinę paskaitą skaitys prof. dr. A. Štromas iš Bostono. Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius.

– **Birutė ir Jonas Mikalauskai**, uolūs Brooklynio lietuviško gyvenimo darbuotojai, išsikelia į Floridą ir apsigyvens Seminole mieste. Bingo darbuotojai Kultūros Židinyje jiems išleistuves rengia sausio 7 d., šeštadienį.

– **A. a. Edvardas Garla**, kilimu vilnietis, gyvenęs Anykščiuose, mirė gruodžio 16 d. Woodhaven, N.H. Palaidotas iš Apreiškimo bažnyčios po gedulingų šv. Mišių Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime liko žmona ir giminės.

– **A. a. Sofija Malinauskienė**, gyvenusi Woodhavene, N.Y., mirė gruodžio 14 d. Po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje palaidota Cypress Hills kapinėse Brooklynje. Nuliūdime liko vyras ir dvi dukters su šeimomis.

– **Dr. Kazys Gudėnas** po daugelio metų tarnybos draudos bendrovėje išėjęs pensjon, įsijungė Philadelphiajos advokatų firmos, vedančion tik taršos problemų bylas. Savo teisiniais patarimais jis daug yra gelbėjęs JAV LB.

– **Lionė (Bradūnaitė) ir Andrius Kazlauskai** neseniai išgijo naują namą Seattle, Wash. To namo įkurtuvės kartu su kitais lietuviais ir jų šeimomis priimtuvės buvo lapkričio 18 d. Visi sveikino naujus namo savininkus, gerai įsikūrusius. Dabar jie Kalėdoms išvyko atostogų pas Lionės seserį ir svainį Elena ir dr. Audrių Aglinskus Havajuose.

– **Dail. Loretta Werner**, Seattle laikraščio „Tulpės“ dailininkė, turėjo savo tapybos ir stiklo darbu parodą gruodžio 1-4 dienomis. Seattle lietuviai parodą gausiai lankė.

– **Lietuvių Bendruomenės** apyskaitinis susirinkimas Seattle bus kovo 18 d., šeštadienį, Inos Bray namuose. Bus valdybos rinkimai, suneštinė vakarienių ir daug dainų.

KANADOJE

– **Bendras kūčias Toronto Priskėlimo** parapijos salėje turėjo gruodžio 18 d. skautai ir ateitininkai. Stalus laimino kun. A. Simanavičius, paskuli lauzė plotkeles, meninę programą atliko pakaitomis ateitininkai ir skautai.

– **Kun. Edis Putrimas**, atvykęs iš Vokietijos pas savo tėvus, gruodžio 22-23 dienomis Priskėlimo parapijos bažnyčioje pravedė adventines rekolekcijas.

– **Priskėlimo parapijoj** „Volungės“ ir vaikų choras, kuriems vadovauja muz. Dalia Viskontienė, atliko kalėdinį koncertą. Dalyvavo sol. A. Pakalniškytė, fleitistas T. Regina, akompanavo muz. J. Govėdas.

PRANCŪZIJOJE

– **Karolina ir Arūnas Paliuliai** Paryžiuje yra susilaukę dukrelės, kuriai parinko Linos Aušros Jadvygos vardus.

– **Louis Pagnier**, gyvenęs Lietuvoje ir vedęs mokytoją S. Jokubauskaitę, mirė Paryžiuje. Buvo gimęs 1911 m. rugsėjo 8 d. Abu su žmona savo vaikams paruošė leidinį su svarbiausiais Lietuvos istorijos įvykiais ir išleido savo lešomis 1984 m.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Kr. Donelaičio pradinės mokyklos mokiniai dainuoja programoje. Dešinėje – A. Polikaitis. Nuotr. J. Tamalaitis